En Maganda a Bareta ayun kánni MARCOS

Paliwanag Tungkul ten Libru

En Maganda a Bareta a ayun kánni Marcos ay nagsapul ten pahayag a, "Iyád en Maganda a Bareta tungkul kánni Jesu-Cristo en Anak nen Diyos." Paniwalaan nen kakpalan a iyád a libru en kadipalonguwan a nesulat tungkul ten biyag ni Jesu-Cristo, sakay iyád en pinakaaperet peru putat bi ti biyag a kasaysayan. En pirmi a págpaliwanag ten upos hidi a Aramaico sakay ten kaugaliyan ni Judio ay mángpakapospos a iyád a libru ay insulat para ten Hentil hidi oni ten Cristiano a bakán a Judio.

Ti Jesus ay impeta ti iyád a libru a bilang essa a tolay a tehud a kakaiba a kapangyariyan. Ketan iyád ten págtoldu na, kapangyariyan kontra ten dimonyo hidi sakay págpatawad ti kasalanan. Impahayag na bi a siya en Anak nen Tolay a ummangay háddi para máng-alay ten biyag na para ten kaligtasan nen makasalanan hidi.

Ten págsaysay ni Marcos ay mas inátdenan na ti diin en ginamet hidi ni Jesus nan ten intoldu na. Káttapos nen sabadit a bahagi tungkul kánni Juan a Mágbinyag sakay tungkul ten págbinyag sakay págtoksu kánni Jesus, ay insaysay a pagdaka ni Marcos en págtoldu sakay págpapiyya a ginamet ni Jesus. Mentras a magalay, ay lalu a luminaw en pákkatenggi nen tagasunud hidi ni Jesus dikona. Peru ten kabaliktadan na ay lalu bi a tumindi

en iyamut nen kadima di hidi dikona. Ten katapusan hidi a kapitulu ay insaysay ni Marcos en pangyayari hidi ten katapusan hidi a aldew ni Jesus ti lutaiday, en pághirap na, en kákkatay na sakay kákkabiyag na a ruway.

Awan malinaw a nabanggit ni deya i nángsulatid ti iyád a libru peru maari a tama en namulatan a pánniwala a ti Juan Marcos i nángsulatid ti iyád. (Gamet 12:12; 15:37). Nakagi a insulat na iyád ti Roma bagu a binumagsak en Jerusalem ten A.D. 70. Ten iba a mas mágkatanda a kasulatan, iyád a libru ay nagtapos ten kapitulu 18 bersikulu 8. Ten iba a kasulatan ay tehud a aperet a págtapos, ten iba bi ay atakdug a págtapos. Gapu ti iyád, en atakdug (9-20) sakay en aperet a págtapos (9-10) ay parehu a kaguman ti iyád a libru peru ked ten disalad nen kona háddi a tanda ( ) tánni ipakapospos a tehud a katanungan ti iyád a bahagi.

Lasán nen Libru

En sapul nen Maganda a Bareta 1:1-13
En págserbi ni Jesus ti Galilea 1:14-9:50
Sapul ti Galilea hanggan ti Jerusalem 10:1-52
En katapusan hidi a aldew nen pághirap sakay kákkatay ni Jesus 11:1-15:47
En kákkabiyag a ruway ni Jesus 16:1-8
En káppeta ni Jesus ten kákkabiyag na a ruway sakay en kássoli na dilanget 16:9-20

En Pángngaral ni Juan a Mágbinyag (Mt. 3:1-12; Lu. 3:1-18; Jn. 1:19-28)

1 Iddi en Maganda a Bareta tungkul kánni Jesu-
Cristo a Anak nen Diyos. 2 Nagsapul iyád dikona
matupad en insulat ni propeta Isaias a,

“Tehudák a paangayán a mágdipalongu dikomu.
Siya i mánghandaid ten paglakadan mu.’
3 Siya en magpákraw ten kaparangan ti kona háddi,
‘Maghanda kamon ten káddemát nen Panginoon,
husayán moy dán en paglakadan na!’ ”
4 Nadid, dummemát ngani ti Juan ten kaparangan, a nagbinyag sakay nangaral. Kinagi na ten tolay hidi, “Adággan moy dán sakay pagsisiyan en kasalanan moy hidi, sakay magpabinyag kam tánni patawadán kam nen Diyos.” 5 Ngari-ngari a atanan nen tolay hidi a taga-prubinsiya a Judea sakay siyudad a Jerusalem ay ummangay kánni Juan ten dinom ti Jordan a mágsanig ten pángngaral na. Intapat di en kasalanan di hidi sakay bininyagan na hidi.
6 En badu ni Juan ay gamet ti dutdut ni kamelyo sakay en sinturon na ay koblet ni hayup. Raksa a dudun en kákkanán na sakay pulut ni pitukan. 7 Ipáppangaral na ten tolay hidi a, “Tehud a dumemát a mas makapangyariyan nan sikán, maski mangokbis ten igut nen sandalyas na ay awanák karapatdapat. 8 Bininyagan takam ti dinom peru siya en mangbinyag dikomoy ti Banal a Ispiritu.”

Bininyagan ni Juan ti Jesus (Mt. 3:13-4:11; Lu. 3:2-22, 4:1-13)

9 Awan nagnalay ti panahunid a iyud ay dummemát ti Jesus. Gubwat siya ti Nazaret a sakup ni Galilea. Sakay bininyagan ni Juan ten dinom ti Jordan. 10 Káawas ni Jesus ten dinom ay netan na a bummukas dilanget sakay dummibábbi dikona

en Ispiritu a kumán a kalapati. 11 Tulos a tehud a
nagupos dilanget a kinagi na, “Siko en mahal ku a
Anak sakay kasayaan ku a tarud.”
12 Káttapos ay pagdaka a inggiyya nen Ispiritu ti
Jesus ten kaparangan. 13 Áppat a pulu a aldew siya
a nágyan haud sakay tináttoksu siya ni Satanas.
Tehud a mágkatapang a hayup haud peru pinagser-
biyan siya nen anghel hidi.

Dinulaw ni Jesus en Áppat a Mángngikan (Mt. 4:12-22; Lu. 4:14-15; 5:1-11)

14 Dikona a nepiresu dán ti Juan ay ummangay
ti Jesus ten prubinsiya a Galilea. Impangaral na
haud en Maganda a Bareta a gubwat ten Diyos.
15 Kinagi na, “Dummemát dán en odas. Adeni dán
a maghari en Diyos. Kaya magsisi kamon sakay
adággan moy dán en kasalanan moy hidi sakay
maniwala kam ten Maganda a Bareta!”
16 Dikona a naglakad ti Jesus ten gilid nen
Minalnu ti Galilea ay netan na en matkaka a
mángngikan, de Simon ay ti Andres a mamanti.
17 Kinagi ni Jesus dikodi, “Mákkuyug kam dikoku ta
gamitán takam a mángngikan ti tolay.” 18 Pákkasanig
di ten kinagi ni Jesus ay pagdaka di a inwarak en
panti di sakay nákkuyug hidi dikona.
19 Naglakad pa ti Jesus, awan palla siya
nakaadeyu ay netan na bi en matkaka a de
Santiago ay ti Juan a anak ni Zebedeo. Ked hidi
ten abeng di a magayuma ten panti di. 20 Kaya
ten pákketa na dikodi ay dinulawan na hidi sakay
nákkuyug hidi dikona. Linakadan di en ama di a ti
Zebedeo ten abeng kaguman na en tarabahador
di hidi.

En Lállaki a Sináddáp ni Madukás a Ispiritu (Lu. 4:31-37)

21 Nadid ay ummangay ti Jesus sakay en disepulus na hidi ti Capernaum. Ten Aldew nen Káimang nen Judio hidi ay summáddáp ti Jesus ten sinagoga sakay nagtoldu siya ten tolay hidi. 22 Nagtaka en tolay hidi gapu makapangyariyan en págtoldu na, awan kona ten tagapagtoldu hidi nen Kautusan.

23 Tehud a essa a lállaki a sináddáp ni madukás a ispiritu, bigla siya a summáddáp ten sinagoga. Káttapos ay pummákraw siya, 24 "Jesus a taga-Nazaret, ánya i gustu muwid a mangyari dikomi? Bunuwán mu kami beman? Tukoy taka! Siko en Banal a gubwat ten Diyos." 25 Peru sinaway ni Jesus en madukás a ispiritu, kinagi na, "Tumahimik ka! Lumuwas ka ti lállakiyen!"

26 Pinagpirágpirág nen madukás a ispiritu en lállaki sakay magpákraw a lummakad dikona. 27 Nagtaka en atanan a tolay kánni Jesus sakay namágguronan di, "Ánya iyád? Bigu a toldu? Makapangyariyan siya a tarud, maski en madukás a ispiritu ay sumunud ten utus na." 28 Kaya gapu ti iyud ay pagdaka a nabareta ten atanan a lugar ten prubinsiya a Galilea en tungkul kánni Jesus.

Pinagpiyya ni Jesus en Tolay hidi (Mt. 8:14-17; Lu. 4:38-41)

29 Nadid, kálluwas de Jesus ten sinagoga ay nagtulos hidi ten bilay nen matkaka a Simon ay ti Andres, kaguman na de Santiago ay ti Juan. 30 Dinemáttan di en katugngan ni Simon a mágkatdug a tehud a saket. Pagdaka a tehud a nángkagi kánni Jesus a maladu siya. 31 Kaya

inadeniyan ni Jesus en bábbi, tinawidan na en lima na sakay inyekat na. Pagdaka siya a nawasan sakay tulos na dán a sinerbiyan de Jesus.

32 Dikona sumarám en aldew ten gibi dán, ay inyangay di kánni Jesus en atanan nen tehud hidi a saket sakay en sináddáp hidi ni dimonyo. 33 Ngari-ngari a atanan nen tolay ti banuwanid a iyud ay napisan hidi ten atubengán nen bilay. 34 Pinagpiyya na en makpal hidi a tehud a saket ten ányaman a bábbatiyán di, sakay pinalakad na bi en dimonyo hidi ten tolay hidi. Awan pinabayan ni Jesus a magupos en dimonyo hidi, gapu tukoy di ni deya siya.

Nangaral ti Jesus ti Galilea (Lu. 4:42-44)

35 Kaldiwan palla ay ummikat dán ti Jesus sakay ummangay ten tahimik a lugar a nagdasal. 36 Káikat de Simon ay inaryok di ti Jesus ni hádya inangayan naid. 37 Pákketa di kánni Jesus ay kinagi di, “Aryokán ka nen katolayan.” 38 Peru kinagi ni Jesus dikodi, “Kailangan a angay kitam ti agumen hidi a banuwan tánni makapagtolduwák bi haud. Iyád en dahilan ni bakin ummangayák háddi.”

39 Kaya linebut na en prubinsiya a Galilea a nangaral ten sinagoga hidi, sakay nagpalayas siya ti dimonyo ten tolay hidi.

Pinagpiyya ni Jesus en Kinetong (Mt. 8:1-4; Lu. 5:12-16)

40 Tehud a tolay a ummadeni kánni Jesus a kinetong, lummuhud siya sakay nákkekagbi a kinagi na, “Ni gustuwán mu ay mapagpiyyaák mu.”

41 Kinagbiyan siya ni Jesus, tinawidan na sakay
kinagi na, “Gustu ku! Nadid ay nagpiyya ka dán.”
42 Ti odas biyid a iyud ay pagdaka a nagpiyya en
ketong na, sakay nagin malinis siya. 43 Pinalakad
siya ni Jesus a pagdaka peru mahigpit na a im-
bilin dikona a, 44 “Dyan mu ikagi maski kándeya
en págpapiyya ku dikomu. Nan magtulos ka ten
padi sakay paileng ka dikona, káttapos ay magalay
ka ten Diyos a kona ten inyutus ni Moises. En
pággalay mu i mangpatunayid ten tolay hidi a
nagpiyya ka dán.” 45 Peru ten kállakad nen lállaki
ay imbábbareta na ten atanan a tolay en págpiyya
na, kaya awan dán hayagan en kássáddáp ni Jesus
ten banuwan. Nanatili dálla siya ten adeyu a lugar
ten luwas nen banuwan peru maski adeyu en
páppágyanan na ay makpal padi a tolay en umman-
gay dikona a gubwat ti iba-iba a lugar.

2

Pinagpiyya ni Jesus en Lupug (Mt. 9:1-8; Lu. 5:17-26)

1 Kállipas nen sangan a aldew ay nagsoli ti Jesus
ti Capernaum. Kummalat en bareta a ked dán
siya ten bilay. 2 Kaya tunay ti kakpal a tolay
en ummangay a ngari-ngari a awan dán hidi ti
págyanan maski ten atubengán nen bilay. Dikona
pasiyaan a mangaral ti Jesus dikodi ten Maganda
a Bareta ay 3 tehud a dummemát a áppat a lállaki,
tehud hidi a usung a lupug. 4 Gapu ten kakpal
nen tolay ay awan hidi makaadeni kánni Jesus.
Ginamet diyid ay inyonek di en tehud a saket ten
atáp nen bilay sakay linátta di en atáp ten tapat

na. Káttapos ay intonton di en ayud a págkatdugan nen lupug.* 5 Dikona a netan ni Jesus en dikál di a pánnampalataya ay kinagi na ten lupug, “Anak ku, napatawad dán en kasalanan mu hidi.”

6 Nadid, tehud a sangan a tagapagtoldu nen Kautusan a mággetnud sakay magisip hidi ti kona háddi, 7 “Bakin kona haán a magupos i tolayen? Essa iyád a páglapastangan ten Diyos! Awan beman en Diyos la i makapagpatawadid ti kasalanan?” 8 Natukuyan ni Jesus en ked ten isip di, kaya pagdaka na a kinagi dikodi, “Bakin magisip kam ti kona haán? 9 Ánya beman i mas alistuwid a kagiyán ti lupugidi, ‘Pinatawad taka dán ten kasalanan mu hidi,’ oni, ‘Tumaknág ka, betbitán mu i págkatdugan muwen sakay maglakad ka?’ 10 Nadid ipeta ku dikomoy a en Anak nen Tolay ay tehud a kapangyariyan ti munduwiday a mag-patawad ti kasalanan.” Kaya kinagi na ten lupug, 11 “Umikat ka, betbitán mu i págkatdugan muwen sakay umuli ka dán.” 12 Tummaknág en lupug, binetbet na en págkatdugan na sakay lummakad a áelingán nen katolayan. Nagtaka hidi a atanan ten netan di sakay nagpuri hidi ten Diyos. Kinagi di, “Nadid kami palla a naketa ti kona haán!”

Dinulaw ni Jesus ti Levi (Mt. 9:9-13; Lu. 5:27-32)

13 Nadid, ummangay dámman ti Jesus ten gilid nen Minalnu ti Galilea. Makpal a tolay a ummadeni kánni Jesus kaya tinolduwan na hidi.

* **2:4** Ti Palestina, karaniwan a en bilay ay patag ti atáp. Tehud a agdenan ten luwas a pasangkay ten patag a atáp.

14 Káttapos ay nagtulos siya a naglakad sakay netan na ti Levi a anak ni Alfeo a mággetnud ten págsingeran na ti buwes. Kinagi ni Jesus dikona, "Umunud ka dikoku." Pákkasanig ni Levi ten kinagi ni Jesus ay pagdaka siya a tummaknág sakay nákkuyug dikona.

15 Káttapos ay ummangay ti Jesus ten bilay ni Levi sakay kumman siya haud. Makpal a mágsinger ti buwes sakay makasalanan en ummunud kánni Jesus sakay náksabay hidi a kumman kaguman en disepulus hidi. 16 Netan iyád nen sangan a tagapagtoldu nen Kautusan a kabilang ten Pariseo hidi, a kumman ti Jesus a kaguman nen mágpabuwes hidi sakay nen makasalanan hidi a tolay. Kaya tinanung di en disepulus hidi ni Jesus, "Bakin máksabay siya a kuman ten mágpabuwes hidi sakay ten makasalanan hidi?"

17 Dikona nasanig iyud ni Jesus ay tummábbig siya ti patalinhaga, "Awan beman en tehud la hidi a saket i gamutánnid nen mággamot? Kona labi hud, kayaák a ummangay háddi ay tánni dulawán ku en makasalanan hidi a magsisi, bakán a en awan hidi ti kasalanan."

En Tanung Tungkul ten Págkulásyon (Mt. 9:14-17; Lu. 5:33-39)

18 Tenhud, en disepulus hidi ni Juan sakay en Pariseo hidi ay nagkulásyon. Nadid, tehud a ummadeni kánni Jesus a nagtanung, "Bakin awan magkulásyon i disepulus muwen hidi, samantala en disepulus hidi nen Pariseo hidi sakay en disepulus hidi ni Juan a Mágbinyag ay magkulásyon?" 19 Tummábbig ti Jesus,

“Maari beman a magkulásyon en katolayan ni kakaguman di palla en lállaki a ikasal? Awan! Mentras a kaguman di palla en lállaki a ikasal ay awan di iyud gamitán. 20 Peru ni dumemát en panahun a awan di dán siya kaguman ay magkulásyon dán hidi.”

21 Intulos ni Jesus en pággupos na, “Awan ti magáppol ti bigu a risatu ten dati a badu. Ni iyáppol en bigu ten dati ay kumárrán en risatu sakay lalu a magkahud ti dikál a pisad en badu.” 22 Sakay kinagi na pa, “Kona labi iyán ten bigu a alak. Awan ti magasák ti bigu a alak ten dati a pággasákkan ti alak a gamet ti koblet ni hayup. Ni magasák ti bigu a alak ten dati a pággasákkan ay pumáttak iyud sakay tulos a mágkebut en alak, parehu a masayang en alak sakay en pággasákkan. Kailanganid ten bigu a alak ay bigu bi a pággasákkan.”

En Tanung Tungkul ten Aldew nen Káimang (Mt. 1-8; Lu. 6:1-5)

23 Ten essa a Aldew nen Káimang nen Judio hidi ay dummaman de Jesus ten katriguwan. Dikona pasiyaan hidi a maglakad ay nagkádtor en disepulus na hidi ti ohay a págkásselan di. 24 Kinagi nen Pariseo hidi kánni Jesus, “Ilingán mu i ginamet ni disepulus muwen hidi, naggamet hidi ti bawal ten Aldew nen Káimang!” 25-26 Tinanung hidi ni Jesus, “Awan beman nabasa moy dán en ginamet ni David dikona ti Abiatar en kapunuwan nen padi hidi? Magaláp tenhud de David ay ten kaguman na hidi. Kaya summáddáp siya ten bilay nen Diyos sakay inalap na en alay a tinapay para ten Diyos sakay kinan di. Bawal iyud ten kautusan gapu

padi la en maari a mangkan haud. Peru kinan iyud ni David sakay inátdenan na pa en kaguman na hidi."
27 Kinagi pa ni Jesus, "En Aldew nen Káimang ay intakda para ten kapiyyaan nen tolay; bakán a linalang en tolay para ten Aldew nen Káimang.
28 Kaya maski en Aldew nen Káimang ay ked ten kapangyariyan nen Anak nen Tolay."

3

En Lállaki a Awan Makaarikad en Essa na a Lima (Mt. 12:9-14; Lu. 6:6-11)

1 Ummangay a ruway ti Jesus ten sinagoga, nedemáttan na haud en lállaki a awan makaarikad en essa na a lima. 2 Binantayan nen tolay hidi ni gamután ni Jesus en lállaki ten Aldew nen Káimang tánni magkahud hidi ti ibidensiya a awan siya mangilin. 3 Kinagi ni Jesus ten lállaki, "Karon hád!"
4 Sakay tinanung na en tolay hidi, "Ánya beman i bawalid ten Kautusan, maggamet ti maganda oni maggamet ti madukás? En mángligtas ti tolay oni pabayan mu a matay?"

Peru awan hidi ti kákkagi. 5 Ummileng ti Jesus ten tolay hidi ten palebut na. Iyamut sakay kagbi en mabati na gapu ten káttug nen ulu di. Káttapos ay kinagi na ten lállaki, "Iyolnat mu i lima muwen." Dikona iyolnat nen lállaki en lima na ay pagdaka a nagpiyya. 6 Lummakad en Pariseo hidi sakay kinauron di a pagdaka en tolay hidi ni Hari a Herodes ni konya di a mapabunu ti Jesus.

En Tunay ti Kakpal a Tolay ten Gilid nen Minalnu

7 Lummakad ti Jesus a kaguman na en disepu-
lus na hidi, ummangay hidi ten gilid nen mi-
nalnu. Ummunud dikona en tunay a kakpal a
tolay a gubwat ti Galilea, ti Judea, 8 ti Jerusalem, ti
Idumea, ten dibelyu ni Jordan, ten siyudad a Tiro,
sakay Sidon. Ummunud hidi gapu nabareta di en
ginánggamet ni Jesus. 9-10 Makpal siya a pinagpiyya
a tehud a saket, sakay pummilit pa en agum a
tehud a saket a kumabit dikona. Kaya nángpehanda
ti Jesus ti abeng ten disepulus na hidi sakay sum-
makay siya tánni awan di siya masáldit. 11 Balang
essa ten sináddáp hidi nen madukás a ispiritu a
naketa kánni Jesus ay lummuhud ten atubengán
na sakay ipákraw di a, “Siko en Anak nen Diyos!”
12 Mahigpit a inyutus ni Jesus ten mágkadukás hidi
a ispiritu a dyan di kákkagiyán ni deya siya.

Nagpili ti Jesus ti Apostol a Sapulu ay ti Duwwa (Mt. 10:1-4c; Lu. 6:12-16)

13 Káttapos ay ummangay ti Jesus ten bukid,
kaguman na en pinili na hidi sakay ummunud
dikona. 14 Nangpili siya dikodi ti sapulu ay ti
duwwa a nginaranan na a apostol. Pinili na hidi
tánni magin kákkagumanán na sakay utusan na
hidi a angay mangaral. 15 Inátdenan na hidi ti
kapangyariyan a magpalakad ten dimonyo hidi.
16 En pinili na a sapulu ay ti duwwa a apostol ay
ti Simon a nginaranan na a Pedro, 17 de Santiago
ay ti Juan a anak ni Zebedeo, nginaranan na hidi
a Boarnerges, gustu naid a kagiyán ay, “Anak hidi
ni káddur;” 18 sakay ti Andres, Felipe, Bartolome,
Mateo, Tomas, Santiago a anak ni Alfeo, Tadeo,

Simon a makabanuwan, 19 sakay ti Judas Iscariote
a nángtokyon dikona.

Ti Jesus sakay ti Beelzebul
(Mt. 12:22-32; Lu. 11:14-23; 12:10)

20 Dikona a ummuli ti Jesus ay tunay dámman
a kakpal en tolay a ummangay haud kaya awan
na dán mapospos a kuman, kona bi ten disepulus
na hidi. 21 Dikona nabareta iyud nen ina na
sakay nen kákkapatkaka na hidi ay ummangay hidi
haud. Angen di ti Jesus gapu kagi nen tolay hidi a
nagareng kanon siya.

22 Kinagi nen sangan a tagapagtoldu nen Kau-
tusan a gubwat ti Jerusalem a kaya kan a maka-
pagpalakad ti Jesus ti dimonyo ay inátdenan siya
ni Beelzebul ti kapangyariyan. Ti Beelzebul en
pinunu nen dimonyo hidi. 23 Gapu ten kinagi di ay
dinulaw hidi ni Jesus sakay nagupos siya ti patal-
inhaga, "Konya a palakadán ni Satanas en sadili
na?" 24 Ni mamágdadema en mamanuwan ten
essa a kahariyan ay awan magmalay a mawasak
i kahariyanid a iyud. 25 Maski ten essa a pamilya,
ni mamágdadema hidi ay awan bi hidi magmalay.
26 Kona labi hud ni kalabanán ni Satanas en sadili
na sakay mamágdadema en nasakupan na hidi ay
awan hidi magmalay, dumemát en katapusan na.

27 "Peru awan ti makapangsáddáp sakay mag-
takaw ten bilay nen mabegsák a tolay mentras a
awan pa siya mapungu. Ni napungu dán siya ay
maari dán a pagtakawan en bilay na.

28 Tandaan moy, mapatawad nen Diyos en to-
lay ten atanan a kasalanan na, pati en kinákkagi
na a madukás ten Diyos. 29 Peru en magupos ti

madukás ten Banal a Ispiritu ay awan dán mapatawad maski nikan. Gapu nanggamet siya ti awan ti katapusan a kasalanan. 30 Kinagi iyud ni Jesus dikodi gapu bábbintangán di siya a sináddáp ni madukás a ispiritu.

En Ina ni Jesus sakay en Kákkapatkaka na (Mt. 12:46-50; Lu. 8:19-21)

31 Dummemát en ina ni Jesus sakay en kákkapatkaka na hidi. Naguray hidi ten luwas nen bilay sakay pinadulaw di siya. 32 Makpal en tolay a mággetnud ten palebut ni Jesus dikona kinagi di, "Ked ti luwason en ina mu sakay en kákkapatkaka mu hidi urayán di ka." 33 Peru kinagi ni Jesus, "Deya beman i ina kuwid sakay i kákkapatkaka kuwid?" 34 Inileng na en mággetnud hidi ten palebut na sakay kinagi na, "Hidi iddi i ina kuwid sakay kákkapatkaka kuwid! 35 Gapu ni deya en sumássunud ten utus nen Diyos ay siya i kapatkaka kuwid sakay ina kuwid."

4

En Talinhaga Tungkul ten Mágsabug (Mt. 13:1-9; Lu. 8:4-8)

1 Nadid, ummangay a ruway ti Jesus ten gilid nen Minalnu ti Galilea. Pinalebutan siya nen tunay ti kakpal a tolay kaya summakay siya ten abeng a ked ten dinom. Ummetnud siya ten abeng sakay en tolay hidi ay ked ten gilid nen minalnu. 2 Tinolduwan na hidi ti makpal a bagay ten pamamag-itan nen talinhaga hidi. Kona háddi en kinagi na, 3 "Mágsanig kam! Tehud a essa a lállaki a mággaradu a angay magsabug. 4 Dikona

magsabug dán siya ay tehud a sangan a bine a naragrag ten dilan. Dummemát en ibun hidi sakay tinoktok di en bine a naragrag. 5 Tehud bi a naragrag a bine ten kabatuwan sakay pagdaka a nagtubu gapu malapes en luta. 6 Peru dikona nagsinag ti hustu ay nalanás sakay nagmadi hidi iyud a bine, gapu ápperet la en gamot di. 7 Tehud bi a bine a naragrag ten kasaetan, peru dikona immoya en kasaetan ay nailongan en bine, kaya awan nagbunga. 8 Sakay tehud bi a bine a naragrag ten maganda a luta kaya tummubu hidi iyud, ummoya sakay nagbunga ti makpal. Nagohay hidi ti tággitállu a pulu a butil sakay tehud a tággi-ánnam a pulu, sakay tehud a tággidatos a butil balang essa." 9 Kinagi pa ni Jesus a, "Mágsanig en tehud págsanig."

En Layunin nen Talinhaga (Mt. 13:10-17; Lu. 8:9-10)

10 Dikona mággessa-essa dálla ti Jesus ay ummadeni dikona en sapulu ay ti duwwa a disepulus na kaguman en agum hidi a nakasanig ten talinhaga. Impákpágguron di a ni maari ay ipaliwanag na en kahulugan nen talinhaga. 11 Kinagi ni Jesus, "Inyatád dán dikomoy en karapatan a maintendiyan moy en lihim nen pághari nen Diyos. Peru ten agum, atanan a bagay ay itoldu dikodi ten pamamag-itan ni talinhaga. 12 Tánni,

'Umáeleng man hidi ay awan hidi maketa,
sakay mágsanig man hidi ay awan hidi makaintendi.
Ni konahud, ay sinoli di nakuwan en Diyos

sakay nakatanggap nakuwan hidi ti kapatawadan.' "

En Paliwanag nen Talinhaga Tungkul ten Mágsabug
(Mt. 13:18-23; Lu. 8:11-15)

13 Káttapos ay tinanung hidi ni Jesus, "Awan moy
beman maintendiyan en talinhaga? Konya moy a
maintendiyan en agum hidi a talinhaga? 14 Kona
háddi i kahulugan naid; en bine a isássabug ay en
upos nen Diyos. 15 En bine hidi a nágkeragrag ten
dilan ay kumán a en tolay hidi a nakasanig ten
upos nen Diyos. Pákkasanig di ay dummemát ti
Satanas, inibutan na ten isip nen tolay en upos
nen Diyos. 16 En bine hidi a nágkeragrag ten ka-
batuwan ay kumán a en tolay hidi a pákkasanig di
ten upos nen Diyos ay pagdaka di a tinanggap a
masaya. 17 Peru awan gummamot en upos nen
Diyos ten pusu di, kaya awan hidi nakapanatili.
Dikona demáttan hidi ni kahirapan oni págdusta
gapu ten upos nen Diyos, ay pagdaka hidi a umma-
tras. 18 En bine hidi a nágkeragrag ten kasaetan ay
kona ten tolay hidi a nágsanig ten upos nen Diyos.
19 Peru gapu ten pággaisip di ten kákkabiyag di ti
munduwiday sakay ni konya hidi a yumaman,
sakay ten kákkasor di ten sari-sari a bagay ay awan
neasák ten pusu di en upos nen Diyos kaya awan
nagbunga. 20 En bine hidi a nágkeragrag ten mag-
anda a luta ay kona ten tolay hidi a nágsanig ten
upos nen Diyos sakay tinanggap di kaya nagbunga
hidi. Tehud a nagbunga ti tággitállu a pulu, tehud
a tággi-ánnam a pulu sakay tehud a tággidatos."

En Adal Tungkul ten Simbuwan (Lu. 8:16-18)

21 Nagtulos ti Jesus ten pággupos na. Kinagi na,
“Taban beman en simbuwan sakay taklábban ten
págtakalan, oni idátton moy ten sarok nen katri?
Awan beman, dapatid ay itupu en simbuwan ten
tama a págtupuwan? 22 Awan ti netagu a awan
meluwas, sakay awan ti sekretu a awan mehayag.
23 Mágsanig en tehud a págsanig”
24 Kinagi pa ni Jesus, “Intendiyán moy ti
mapiyya en masanig moy. En sukat a gamitán
moy ten agum ay siya labi en sukat a gamitán
dikomoy, sakay higit pa haud. 25 Gapu en tehud
ay átdenan pa, peru en awan, maski en sabadit a
ked dikona ay alapán pa.”

En Talinhaga nen Tummubu a Bine

26 Kinagi pa ni Jesus, “En pághari nen Diyos ay
kona ten essa a nagsabug ti bine ten uma na.
27 Mátdug siya ti gibi sakay umikat ti aldew. En
bine a insabug na ay magtubu la iyud sakay du-
mikál a awan na tukoy ni konya en káttubu na.
28 En luta i mangpatubuwid sakay mangpadikál
ten mula, purumeruwid ay magbuyas pa sakay
káttapos ay sumilag dán. 29 Ni nalutu dán en bunga
na ay pagdaka na a pagapas gapu panahun dán.”

En Talinhaga Tungkul ten Bukál nen Mustasa (Mt. 13:31-32, 34; Lu. 13:18-19)

30 Sakay kinagi na, “Ánya maari tamid a
pángparehuwan ten pághari nen Diyos? Ánya
maari tamid a gamitán a talinhaga? 31 Kona
iyád ten bukál nen mustasa a kabaditan ten

atanan a bukál. 32 Peru ni memula dán ay magin
kalangkawan ten atanan a mula sakay magpinget
pa ti mayambung, kaya maari a páglobunan nen
ibun hidi."

En Pággamit ni Jesus ti Talinhaga

33 Impangaral ni Jesus ten tolay hidi en Upos
nen Diyos ten pamamag-itan ni talinhaga ayun
ten abut nen isip di. 34 Awan siya nangaral dikodi
ti bakán a patalinhaga. Peru ni hidi-hidi la ay
ten disepulus na hidi ay ipaliwanag na dikodi en
atanan a bagay.

Pinaimang ni Jesus en Parás (Mt. 8:23-27; Lu. 8:22-25)

35 Ten gibi ti aldewid a iyud ay kinagi ni Jesus ten
disepulus na hidi, "Kadtamon umarabes dibelyu."
36 Linakadan di en tolay hidi sakay summakay
hidi ten abeng a sássakayan ni Jesus. Tehud hidi
a kasabay a agum pa a abeng. 37 Nagabutan hidi
ni mabegsák a bagyu ditaw. Dáddekál a tagmák en
dummapát ten abeng kaya ngari-ngari a maputat
dán ti dinom. 38 Ti Jesus ay tidug a mágpunganan
ten dipos nen abeng kaya linukag siya nen dis-
epulus na hidi. Kinagi di, "Maistu, awan ka la
mabalisa, umállád kitamon?" 39 Ummikat ti Jesus
sakay kinagi na ten parás, "Umimang ka!" Sakay
kinagi na bi ten tagmák, "Tumahimik ka!" Pag-
daka a ummimang en parás sakay lummantap.
40 Káttapos ay tinanung hidi ni Jesus, "Bakin man-
teng kam? Hanggan beman nadid ay awan kam
palla ti pánnampalataya?" 41 Tunay hidi ti ánteng
kaya kinagi nen balang essa, "Deya wád iyád, pati
ben parás sakay tagmák ay sumunud dikona?"

5

Pinagpiyya en Lállaki a Hinayup (Mt. 8:28-34; Lu. 8:26-39)

1 Dummemát de Jesus ten dibelyu nen minalnu,
ten lugar nen Gergeseno hidi. 2 Káawas ni Jesus
ten abeng ay tinagbu siya nen essa a lállaki a
hinayup. 3 Mágyan siya ten páglábbángngan sakay
tunay siya ti begsák. Awan di siya mapungu maski
pa ni kadena i gamitánnid a pangpungu dikona.
4 Pensangan di dán siya a punguwán ti kadena,
peru bágsot-bágsután na la. Kaya awan ti maka-
balud dikona. 5 Aldew ay ti gibi ay máglalakadán
siya a mágpapákrawán ten kampusantu sakay ten
buki-bukid, sakay táttalinguwan na en bággi na ti
batu.
6 Adeyu palla siya ay netan-awan na dán ti
Jesus kaya nággaginanán siya a ummadeni sakay
lummuhud ten atubengán na. 7 Sakay impákraw
na ti mabegsák, “Jesus, Anak nen kataasan a
Diyos, bakin pakialamanák mu? Ipangaku mu
ten ngaran nen Diyos a awanák mu pahira-
pan.” 8 (Kinagi na iyud gapu inyutus ni Jesus
ten madukás a ispiritu a lumakad siya ten lállaki.)
9 Káttapos ay tinanung siya ni Jesus, “Ánya i ngaran
muwid?” Tummábbig siya, “Batalyon, gapu mak-
pal kami.” 10 Nákpágguron siya kánni Jesus a dyan
na hidi palakadán ti lugarid a iyud.
11 Nadid, ten digdig nen bukid ay tehud a
makpal a babuy a mamagsábbukan. 12 Nákkekagbi
kánni Jesus en mágkadukás a ispiritu a ni maari
ay pasáddáppán na dálla hidi ten kababuyan.
13 Pinayagan hidi ni Jesus kaya lummuwas

ten tolay en mágkadukás hidi a ispiritu sakay
sinomdáp hidi ten kababuyan. Káttapos
ay namagginanan en manga duwanglibu a
kababuyan ten pengpeng, nágkatápduk hidi ten
dinom sakay nágkalimás. 14 Pákketa nen mággalaga
hidi ten kababuyan ten nangyari ay ginuminan
hidi sakay angen di imbareta ten banuwan sakay
ten kadatig hidi a banuwan en atanan nen netan
di. Kaya ummangay haud en tolay hidi gapu
gustu di a ketan en nangyari. 15 Dikona umadeni
en tolay hidi kánni Jesus ay netan di en lállaki a
dati a sináddáp ni kadimonyowan a mággetnud.
Mahusay dán en isip na sakay nakabadu dán,
kaya neántingan en tolay hidi. 16 Imbábbareta
nen naketa hidi ten tolay hidi a dummemát en
nangyari ten lállaki a sináddáp ni dimonyo sakay
ten kababuyan. 17 Káttapos ay nákkekagbi en tolay
hidi kánni Jesus a ni maari ay lumakad siya ten
lugar di.

18 Dikona a sumakay dán ti Jesus ten abeng ay
nákkekagbi dikona en lállaki a linakadan nen kadi-
monyowan, kinagi na, “Mákkuyugák pay dikomu!”
19 Peru awan pummayag ti Jesus nan kinagi na,
“Umuli ka sakay ikagi mu ten kamag-anak mu hidi
en atanan a ginamet nen Panginoon dikomu, ni
konya na ka a kinagbiyan.” 20 Kaya lummakad en
lállaki sakay imbábbareta na ti buu a Decapolis en
atanan nen ginamet ni Jesus dikona. Nagtaka en
atanan nen nakasanig ten imbareta na.

En Anak ni Jairo sakay en Bábbi a Mágdadigiyán (Mt. 9:18-26; Lu. 8:40-56)

21 Ummarabes a ruway ti Jesus, ked palla siya
ten gilid nen minalnu ay dinarupodupan dámman
siya nen tunay ti kakpal a tolay. 22 Ked bi haud en
essa a lállaki a Jairo en ngaran na. Essa siya a taga-
pamahala ten sinagoga. Pákketa na kánni Jesus ay
linumuhud siya ten atubengán na. 23 Nákkekagbi
siya, sakay kinagi na, “Magipepatay dán en anak
ku a dalagita, ni maari ay mákkuyug ka pay dikoku.
Itupu mu la i lima muwen dikona tánni magpiyya
siya sakay mabiyag.” 24 Nákkuyug ti Jesus dikona
sakay ummunud en tunay ti kakpal a tolay a
magdail-ilan, ngari-ngari a masáldit ti Jesus.

25 Ked bi haud en essa a bábbi a sapulu ay ti
duwwa dán a taon a mágdadigiyán. 26 Naubus na
dán atanan nen ari-ariyan na ten págpapagamot
na sakay makpal dán a mággamot en nanggamot
dikona peru awan la nagpiyya nan nahirapan la
siya sakay ummondug pa en saket na. 27 Nasanig
na en tungkul kánni Jesus kaya nákpagdail-ilan siya
a ummadeni ten adág ni Jesus sakay tinawidan na
en badu na, 28 gapu kinagi na ten sadili na a maski
ni matawidan na la en badu ni Jesus ay magpiyya
dán siya. 29 Ti odas biyid a iyud a natawidan na en
badu ni Jesus ay pagdaka na a nabati a awan dán
en págdigi na sakay nagpiyya dán siya.

30 Nadid, pagdaka a nabati ni Jesus a tehud a
lummuwas ten kapangyariyan na, kaya lummin-
gat siya ten katolayan sakay nagtanung, “Deya
en nangtawid ten badu ku?” 31 Tummábbig en
disepulus na hidi, “Bakin itanung mu ni deya i
nangtawidid ti badu muwen? Samantala a tu-
nay ti kakpal i tolayen hidi a mamagdail-ilan?”

32 Peru náglalingat-lingatán la ti Jesus, aryokán na
en nangtawid ten badu na. 33 Gapu tukoy nen
bábbi en nangyari ay ummadeni siya kánni Jesus
a magpágpág ten ánteng na. Lummuhud siya ten
atubengán ni Jesus sakay kinagi na en atanan nen
ginamet na. 34 Kinagi ni Jesus dikona, “Anak ku,
pinagpiyya ka nen pánnampalataya mu. Umuli ka
dán a mapayapa. Nagpiyya ka dán ten saket mu.”
35 Pasiya palla a mákpágguron ti Jesus ten bábbi
ay tehud a sangan a dummemát a gubwat ten
bilay ni Jairo, kinagi di, “Natay dán en anak mu,
dyan mu dán abalaán i Maistuwen.” 36 Awan
pinospos ni Jesus en kinagi di nan kinagi na kánni
Jairo, “Dyan ka mawanan ti pag-asa, basta mani-
wala ka la.” 37 Awan ti iba a ingkuyug ti Jesus
nan de Pedro la ay ten matkaka a Santiago ay ti
Juan. 38 Káddemát di ten bilay ni Jairo ay netan
ni Jesus a makpal a tolay a mamagsangetan sakay
marendi hidi. 39 Kaya ten kássáddáp na ten bilay
ay kinagi na dikodi, “Bakin marendi kam sakay
mamagsangetan? Awan natay anaken, tidug la
siya.” 40 Peru pinagtawaan di la ti Jesus. Káttapos
ay pinaluwas na en tolay hidi ten bilay puwera
la ten dáddikál hidi nen anak sakay ten tállu a
disepulus na. Sakay ummadeni hidi ten págyanan
nen anak. 41 Tinawidan ni Jesus en lima nen
anak sakay kinagi na, “Talitha koum,” gustu naid
a kagiyán ay, “Anak, umikat ka!” 42 Pagdaka a
ummikat en anak sakay naglakad. Sapulu ay ti
duwwa a taon en idad na. Atanan nen naketa ten
ginamet ni Jesus ay nagtaka. 43 Mahigpit a imbilin
ni Jesus dikodi a dyan di ikagi maski kándeya en
netan di a nangyari. Sakay inyutus na a pakanán

di dán en anak.

6

Awan Di Tinanggap ti Jesus ti Nazaret (Mt. 13:53-58; Lu. 4:16-30)

1 Lummakad haud ti Jesus sakay ummuli ten
banuwan na, nákkuyug en disepulus na hidi. 2 Ten
Aldew nen Káimang nen Judio hidi ay nangaral
siya ten sinagoga. Dikona nasanig nen makpal
a tolay en pángngaral na ay nagtaka hidi sakay
kinagi di, "Hádya wád nangalapan naid ti karu-
nungan naen? Hádya ginubwatanid ni kapang-
yariyan naen a makagamet ti himala? 3 Awan
beman siya en karpinteru a anak ni Maria, sakay
kákkapatkaka na de Santiago, Jose, Judas, sakay ti
Simon, sakay ked bi háddi en kákkapatkaka na hidi
a bábbi?" Gapu ti iyud ay nagduda hidi dikona
sakay immemenos di siya. 4 Kaya kinagi ni Jesus,
"Igalang maski hádya en essa a propeta, puwera la
ten kabanuwan na hidi, kapartidu, sakay kasabi-
lay." 5 Awan siya nakagamet ti himala haud nan
en págtupu na la ten lima na ten sasangan a tehud
a saket sakay pinagpiyya na hidi. 6 Nagtaka siya ni
bakin awan hidi sumampalataya dikona.

Inutusan ni Jesus en Sapulu ay ti Duwwa a Apostol (Mt. 10:5-15; Lu. 9:1-6)

Nadid, linebut ni Jesus en lugar hidi haud sakay
nangaral ten tolay hidi. 7 Dinulaw na en sapulu
ay ti duwwa a apostol sakay inutusan na hidi a
tágdaduwwa. Inátdenan na hidi ti kapangyariyan
a mangdaig ten mágkadukás a ispiritu. 8 Imbilin

na dikodi a, “Dyan kam magbalon ti maski ánya haán a makan oni pilak, maski ni hembeg, basta en sarukud moy la. 9 Magsandalyas kam la sakay dyan kamon magtawid ti paglewasan.”

10 Sakay kinagi na pa bi dikodi, “Ni deya en mangtanggap dikomoy ten bilay na ay haud kam a máktulos hanggan ni lumakad kam ti banuwanid a iyud. 11 Peru ni awan di kam tanggapán oni sanigán ten essa a banuwan, ay lumakad kam haud sakay ipagpag moy en alikabuk ni babásset moyen, bilang babala dikodi. 12 Kaya lummakad en sapulu ay ti duwwa a apostol. Impangaral di ten katolayan a kailangan a magsisi hidi sakay umadág hidi ten kasalanan di. 13 Pinalayas di en dimonyo hidi a summáddáp ten katolayan, sakay hinaplasan di ti langis en makpal a tehud a saket sakay pinagpiyya di hidi.

Binunu Di ti Juan a Mágbinyag (Mt. 14:1-12; Lu. 9:7-9)

14 Nadid, nabareta ni Hari a Herodes en tungkul kánni Jesus gapu netanyag dán ti hustu. Tehud a magkagi a nabiyag kan a ruway ti Juan a Mágbinyag kaya makagamet ti Jesus ti himala. 15 Peru kagi nen agum ay ti Elias kan siya. Tehud bi a magkagi a essa kan siya a propeta a kona ten propeta hidi tenhud a panahun. 16 Dikona masanig iyud ni Hari a Herodes ay kinagi na, “Siya ay ti Juan a pinaputol ku ti ulu. Nabiyag siya a ruway!” 17 Kinagi iyud ni Herodes gapu siya en nangpadikáp sakay nángpepiresu kánni Juan gapu ten kagustuwan ni Herodias. Ginamet na iyud gapu kánni Herodias. (Ti Herodias ay kinabinga

ni Herodes maski kabinga dán siya nen kapatkaka
na a ti Felipe.) 18 Pirmi a kagiyán ni Juan kánni
Herodes a awan na dapat a kabingaán en kabinga
nen kapatkaka na. 19 Kaya naiyamut ti Herodias
kánni Juan, gustu na siya a pabunu peru awan siya
ti magamet 20 gapu tukoy na a manteng ti Herodes
kánni Juan. Tukoy ni Herodes a matuwid sakay
banal a tolay ti Juan kaya isurug na. Gugustu na a
mágsanig ten itáttoldu hidi ni Juan maski makagulu
iyud dikona.

21 Peru nagkahud labi ti pagkakataun ti Hero-
dias a pabunu ti Juan dikona dummemát en
aldew nen kákkeenak ni Herodes. Nagpahanda
ti Herodes ti dikál a handaan sakay inakit na en
atanan nen pinunu na hidi, en pinunu hidi nen
sundalu hidi sakay en mágkayaman hidi ti Galilea.
22 Dikona nagsayaw en anak ni Herodias a dalaga,
ay nasaya a tarud ti Herodes sakay en bisita na
hidi kaya kinagi nen hari ten anak ni Herodias,
“Agidán mu maski ánya gustu muwid ta iyatád
ku dikomu!” 23 Sakay impangaku na pa a maski
kan en kalahati nen kahariyan na ay iyatád na ni
saiyud i agidán naid. 24 Ummangay en dalaga ten
ina na sakay tinanung na ni ánya i agidán naid.
Kinagi ni Herodias a en ulu ni Juan a Mágbinyag i
agidán naid. 25 Pagdaka a nagsoli en dalaga kánni
Hari a Herodes sakay kinagi na, “Gustu kuwid
a iyatád mu dikoku nadid ay en ulu ni Juan a
Mágbiyag a nedátton ti penggan.” 26 Dikál en sisi
ni Hari a Herodes peru awan siya makaadi gapu
nagpangaku siya ten atubengán nen bisita na hidi.
27 Pagdaka na a inyutus ten sundalu a iyangay

dikona en ulu ni Juan. Summunud en sundalu
sakay pinutol na en ulu ni Juan ten págpiresuwan.
28 Indátton na en ulu ten penggan sakay inyatád
na ten dalaga. Tulos bi a inyatád nen dalaga ten
ina na. 29 Dikona nabareta iyud nen disepulus hidi
ni Juan a Mágbinyag ay inangay di en bangkay na,
sakay tulos di a inlábbáng.

Pinakan ni Jesus en Limmang Libu a Tolay (Mt. 14:13-21; Lu. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

30 Nadid, nagsoli en apostol hidi kánni Jesus
sakay imbareta di en atanan nen ginamet di sakay
intoldu di. 31 Peru tunay ti kakpal a tolay a ma-
magdemáttan sakay mamaglakadan, kaya maski
kákkan di ay awan di dán mapospos. Kinagi ni
Jesus ten disepulus na hidi, “Angay kitam ten
tahimik a lugar tánni makaimang kam ti sabadit.”
32 Sakay nággabeng hidi a ummangay ten tahimik
a lugar.

33 Peru makpal a tolay en naketa ten kárrektat
di, sakay natenggi di hidi sakay tukoy di ni hádya
a angay de Jesus. Kaya en tolay hidi a gubwat ti
iba-iba a banuwan ay ummunud dikodi. Dinipa-
longuwan di pa de Jesus a dummemát ten lugar a
angayan di. 34 Dikona umawas ti Jesus ten abeng
ay netan na en tunay ti kakpal a tolay. Kinagbiyan
na hidi gapu kumán hidi a en tupa a awan ti
mággalaga. Kaya tinolduwan na hidi ti makpal
a bagay. 35-36 Dikona apon dán ay ummadeni
kánni Jesus en disepulus na hidi sakay kinagi di,
“Maistu, mággaaapon dán, paangayán mu dán to-
layen hidi ti babaryuwen, pagaryokán mu dán
hidi ti pangapon di gapu ked kitam ti adeyuwidi

a lugar.” 37 Peru kinagi ni Jesus a, “Sikam mangatáddid dikodi ti makan di.” Tummábbig en disepulus na hidi, “Konya pangpakan miyid dikodi? Ngari-ngari a sataon a suweldu i kailanganid para mapakan hidi a atanan.” 38 Kinagi na dikodi, “Angen moy ilingán ni sakonya en balon moy a tinapay.”

Pákketa di ay kinagi di kánni Jesus, “Lilimma a tinapay sakay duduwwa a ikan.”

39-40 Káttapos ay pinaetnud ni Jesus en tolay hidi a nagrupu-grupu ten kalamonan. Balang grupu ay tehud a limma pulu sakay tehud a tággidatos. 41 Inalap ni Jesus en limma a tinapay sakay en duwwa a ikan, tummangad siya dilanget sakay nagpasalamat ten Diyos. Káttapos ay tináppengtáppeng na en tinapay sakay inyatád na ten disepulus na hidi sakay intagtag di ten katolayan. Kona bi hud en ginamet na ten ikan. 42 Nakakan hidi a atanan sakay nágkabássug hidi. 43 Sakay dikona a puronán nen disepulus hidi en summubra a tinapay sakay ikan, ay naputat di pa en sapulu ay ti duwwa a lákba. 44 Tehud a limmang libu a lállaki en kinuman ten tinapay.

Naglakad ti Jesus ten Dibabew nen Dinom (Mt. 14:22-33; Jn. 6:15-21)

45 Pagdaka a pinasakay ni Jesus en disepulus na hidi ten abeng, pinágdipalongu na hidi a umarabes tamu ti Bethsaida, mentras a pauliyán na en tolay hidi. 46 Káttapos na a magpaalam dikodi ay ummangay siya ten bukid tánni magdasal.

47 Dikona gibi dán ay ked dán ten ditaw en abeng, ti Jesus ay ked ten dinapan. 48 Natan-aw na

en disepulus na hidi a maghirap hidi a magbusay gapu patagbu en parás dikodi. Ten kaldiwan dán ay naglakad ti Jesus ten dibabew nen dinom a tamu dikodi. Laan na hidi lampasan, 49 peru dikona netan di siya a maglakad ten dibabew nen dinom ay neántingan hidi kaya pummákraw hidi gapu akala diyid ay anitu siya. 50 Tunay en ánteng di dikona ketan di siya, peru nagupos a pagdaka ti Jesus, kinagi na, "Dyan kam manteng, sikán iddi! Begsákkan moy isip moyen!" 51 Summakay ti Jesus ten abeng di sakay kinumupa en parás. Nagtaka hidi ti hustu, 52 gapu awan di palla maintendiyan en kahulugan nen nangyari ten tinapay, sakay awan palla maabut nen isip di.

Pinagpiyya ni Jesus en tehud hidi a Saket ti Genesaret
(Mt. 14:34-36)

53 Dikona makaarabes dán hidi ay pummundu hidi ten banuwan a Genesaret. 54 Sakay dikona umawas hidi ay pagdaka siya a natenggi nen tolay hidi. 55 Kaya nagalistu hidi a naglebut ten babaryu sakay inangay di en tehud hidi a saket. Maski ked hádya en tehud hidi a saket ay usungán di la ten págkatdugan na sakay iyangay di hádya man en pakabaretaan di a páppágyanan ni Jesus. 56 Maski ni ked siya ti baryu, ten banuwan, oni ten uma, ay pagdaka di a iyadeni dikona en tehud hidi a saket sakay ipákkekagbi di a ni maari ay matawidan di en garayan nen badu na. Sakay en atanan nen makatawid ay magpiyya.

7

En Toldu nen Ninunu hidi (Mt. 15:1-9)

1 Nadid, ummadeni kánni Jesus en Pariseo hidi
sakay en sangan a tagapagtoldu nen Kautusan a
gubwat ti Jerusalem. 2 Netan di en sangan ten dis-
epulus na hidi a kumman a awan nagugas ti lima
ayun ten kaugaliyan di. 3 Gapu en Pariseo hidi
sakay atanan nen Judio hidi ay awan kuman ni
awan hidi nakapagugas ten lima di, ayun ten mi-
nana di a kaugaliyan nen ninunu di hidi. 4 Awan
di bi kanán en ányaman a gubwat ti palengki ni
awan palla naugasan. Makpal pa hidi a sássunudán
a toldu a minana di, kona ten pággugas ten tasa
hidi, pitsel, kagamitan hidi a tangsu, sakay ten
págkatdugan hidi.
5 Kaya tinanung nen Pariseo hidi sakay nen
tagapagtoldu hidi nen Kautusan ti Jesus, "Bakin
awan sumássunud i disepulus muwen hidi ten in-
toldu nen ninunu tam hidi? Kuman hidi a awan
palla nakapagugas ti lima ayun ten kaugaliyan."
6 Tinábbig hidi ni Jesus, "Sikam a magkukunwari
hidi! Tama ngani en hula ni propeta Isaias
tungkul dikomoy, dikona insulat na a,

'En pággalang dikoku ni banuwanid a iddi ay wari-
wari la,
gapu gumubwat la iyud ten ngusu bakán a ten
pusu di.
7 Awan ti kuwenta en págsamba di,
gapu itáttoldu di a gubwat ten Diyos en utus di
hidi.'

8 Mas pinahalagaan moy pa en utus nen tolay
nan en utus nen Diyos." 9 Kinagi pa ni Jesus,

“Mágkalalaki kam! Para masunud moy la en dati
moy a pánniwala, ay pinawanan moy ti halaga en
utus nen Diyos! 10 Kona ten kautusan ni Moises
a, ‘Igalang mu en ama mu ay ten ina mu. Sakay
ni deyaman en magupos ti madukás ten ama na
ay ten ina na ay dapat a bunuwán.’ 11 Peru en
itáttoldu moy ten tolay hidi ay, ‘Ni tehud kam a
maari a itulung ten dáddikál moy hidi ay maari
moy a kagiyán a iyud ay Corban.’ (En gustu na a
kagiyán ay iyád ay nealay dán ten Diyos.) 12 Kaya
awan moy dán hidi patulungán ten dáddikál di.
13 Gapu ti iyud ay pinawanan moy dán ti halaga en
upos nen Diyos. Makpal kam pa a itáttoldu a kona
labi haád.”

En Mangpadingát ten Tolay (Mt. 15:10-20)

14 Ruway a pinaadeni ni Jesus en tolay hidi
sakay kinagi na dikodi, “Mágsanig kam a atanan
sakay intendiyán moy i kagiyán kuwiday! 15 Bakán
a en pagkain a sumáddáp ten ngusu nen tolay
i mangpadingáttid dikona nan en lumuwas ten
ngusu na. 16 Mágsanig en tehud págsanig!”

17 Linakadan ni Jesus en tolay hidi sakay um-
mangay siya ten bilay. Dikona nakasáddáp dán
siya ay tinanung siya nen disepulus na hidi
tungkul ten talinhaga. 18 Kinagi ni Jesus dikodi,
“Bakin pati beman sikam ay awan moy nain-
tendiyan? Awan moy beman tukoy a bakán a
en isubu nen tolay i mangpadingáttid dikona?
19 Gapu awan iyud umasák ten pusu na nan ten

tiyan na la káttapos ay iluwas na labi." (Ti kinagiyid a iyád ni Jesus, ay impahayag na a maari a kanán atanan a pagkain.)

20 Sakay kinagi na, "En lumuwas ten tolay i
mangpadingáttid dikona ten pangileng nen Diyos.
21 Gapu gubwat ten disalad nen pusu nen tolay, en
atanan nen mágkadukás a isip. Kona ten makiapid,
magtakaw, mamunu, 22 mangalunya, magnasa
ten bakán na a kao. Sakay mangloku ti tolay a
kona ten págdaya, kahalayan, kásseni, págmetmet,
págpalalu sakay kahangalan. 23 Atananid a iyád
a mágkadukás ay maggubwat ten pusu sakay hidi
iyád i mangpadingáttid dikona."

En Pánnampalataya nen Bábbi (Mt. 15:21-28)

24 Nadid, nagrektat ti Jesus sakay ummangay
siya ten lugar a Tiro sakay ti Sidon. Tummu-
los siya ten essa a bilay sakay awan na gustu a
matukuyan nen deyaman a ked siya haud, peru
netan di labi siya. 25 Tehud haud a essa a ina
a tehud a anak a bábbi a sináddáp ni madukás
a ispiritu. Pákkabareta na a dummemát ti Jesus
ay pagdaka siya a ummangay dikona sakay lum-
muhud ten atubengán na. 26 Iyud a bábbi ay Griego
a taga-Sirofenicia. Nákkekagbi siya kánni Jesus a
palakadán en dimonyo a summáddáp ten anak
na. 27 Peru kinagi ni Jesus a, "Kailangan a dipa-
longuwán ku pa en anak hidi a pakanán. Awan
tama a alapán en kanán nen anak sakay ipakan
ten asu." 28 Tummábbig en bábbi, "Tarud ngani
Panginoon, peru kanán bi nen asu hidi a ked ten
sarok nen lamesa en nágkeragrag nen anak hidi."

29 Kaya kinagi ni Jesus dikona, “Gapu ti kinagi
muwen ay maari ka dán a umuli. Linakadan dán
nen dimonyo en anak mu.” 30 Ummuli en bábbi
sakay dinemáttan na en anak na ten págkatdugan
na, a linakadan dán ngani nen dimonyo.

Pinagpiyya ni Jesus en Tolay a Bángngág sakay Bulol

31 Nadid, dikona nagsoli de Jesus a gubwat ti
Tiro ay nagdaman hidi ti Sidon patamu hidi ten
Minalnu ti Galilea, sakay nagkon hidi ten danág
ti Decapolis. 32 Inyangay nen tolay hidi dikona en
essa a lállaki a bángngág sakay bulol. Nákkekagbi
hidi a itupu na en lima na ten lállaki. 33 Inyadeyu
ni Jesus en lállaki ten katolayan, sakay insulot na
en guramát na ten magtembang a bángbáng nen
lállaki, káttapos ay pinahidan na en dila nen lállaki
ten loktab na. 34 Tummangad ti Jesus dilanget
sakay ummangás ti dikál. Káttapos ay kinagi na a,
“Effata” en gustu na a kagiyán ay, “Bumukas ka!”

35 Ti odasid a iyud ay pagdaka a nakasanig
en lállaki sakay nakapagupos dán ti malinaw.
36 Kinagi ni Jesus ten tolay hidi a dyan di ibareta
en ginamet na. Peru mentras a bawalan na hidi
ay lalu di bi a ibábbareta. 37 Hinumanga hidi ti
hustu sakay kinagi di, “Atanan nen gággamitán na
ay mágkaganda! Pagpiyyaán na pa en bángngág hidi
sakay bulol!”

8

En Págpakan ten Áppat a Libu a Tolay (Mt. 15:32-39)

1 Ti aldewid a hidi iyud ay ruway a naipun en
tunay ti kakpal a tolay. Dikona awan dán hidi
ti makan ay dinulaw ni Jesus en disepulus na
hidi sakay kinagi na, 2 "Kagbiyan ku i tolayiday
hidi gapu tállu dán hidi a aldew a kakaguman ku,
nadid ay awan dán hidi ti makan. 3 Ni pauliyán
ku hidi a magaláp ay manglupoy hidi ti dilanen,
adeyu pa bi i uliyanid ni agumen." 4 Nagtanung
en disepulus na hidi, "Hádya beman i pangalapan
tamid ti makan ti kaparanganiday para makakan
i kakpal ni tolayen hidi?" 5 "Sangan a mommon i
tinapay moyen?" tanung ni Jesus.

"Pittu," kagi di.

6 Pinaetnud ni Jesus en tolay hidi ten luta. In-
alap na en pittu a tinapay sakay nagpasalamat ten
Diyos. Káttapos ay tináppeng-táppeng na en tinapay
sakay inyatád na ten disepulus na hidi tánni itag-
tag di ten katolayan. Kona ngani haud en ginamet
nen disepulus na hidi. 7 Tehud bi hidi a sasangan
a bábbadit a ikan. Nagpasalamat siya a ruway
ten Diyos sakay inutusan na en disepulus na hidi
a itagtag di bi iyud ten katolayan. 8 Nakakan
hidi a atanan sakay nabássug. Dikona puronán
di en subra ay nakaputat pa hidi ti pittu a lákba.
9 Tehud a áppat a libu en tolay a kinuman. Dikona
a mapauli na en tolay hidi, 10 ay summakay ti Jesus
ten abeng kaguman na en disepulus na hidi, sakay
ummangay hidi ten lugar a Dalmanuta.

Nággid ti Tanda en Pariseo hidi (Mt. 16:1-4)

11 Ummangay en Pariseo hidi kánni Jesus sakay
nákpagdiskusyon hidi dikona. Gustu di siya a pur-
baan kaya kinagi di dikona a mángpeta siya ti essa
a himala a gubwat dilanget. 12 Inumangás ti dikál
ti Jesus sakay kinagi na dikodi, “Bakin sikam a
tolay nadid a panahun ay mággid kam ti himala?
Pakatandaan moy, awan makeketa ti ányaman a
tanda i lahiyid a iyád.” 13 Linakadan na hidi,
sakay summakay siya a ruway ten abeng sakay
ummarabes ten dibelyu.

En Págpaalsa nen Pariseo hidi sakay ni Herodes (Mt. 16:5-12)

14 Nalimunan nen disepulus na hidi a magtawid
ti tinapay, sakay eessa dálla a mommon en nabu-
ray ten tawid di a tinapay ten abeng. 15 Kinagi
ni Jesus dikodi, “Magingat kam ten págpaalsa nen
Pariseo hidi sakay ni Herodes.” 16 Kinagi nen
disepulus hidi ten balang essa, “Awan kitam biyay
bi ti tawid a tinapay kaya kinagi na iyud.” 17 Gapu
tukoy ni Jesus en pamággurunan di, ay kinagi na
dikodi, “Bakin pamággurunan moy a awan kam
ti tawid a ti tinapay? Awan kam palla beman
makaintendi hanggan nadid? Awan palla beman
iyád abut ni isip moyen? 18 Tehud kam labi a mata,
burák kam beman? Tehud kam labi a bángbáng,
bángngág kam beman? Nalimunan moy dán be-
man 19 en tináppeng-táppeng ku a limma a tinapay
para ten limmang libu a tolay? Sangan a lákba en
napuron moy a buray a tinapay?”

“Sapulu ay ti duwwa,” tábbig di.

20 “Sakay dikona táppeng-táppengán ku en pittu a
tinapay para ten áppat a libu a tolay, sangan a lákba
en naputat moy ten naburay?”
“Pittu a lákba,” tábbig di a ruway.
21 Sakay kinagi na dikodi, “Awan moy palla
beman maintendiyan?”

En Págpapiyya ten Essa a Lállaki a Burák

22 Káddemát de Jesus ti Bethsaida, ay inyangay
nen sangan a tolay dikona en essa a burák sakay
impákpágguron di a tawidan na i tolayid a iyád.
23 Inalalayan ni Jesus en burák sakay inluwas na
ten banuwan. Linoktaban na en mata nen burák
sakay intupu na en lima dikona. Káttapos ay
tinanung siya ni Jesus, “Tehud ka dán a ketan?”
24 Ummileng en lállaki sakay kinagi na, “Maketaák
ti katolayan peru kumán a kayu a maglakad.”
25 Ruway a intupu ni Jesus en lima na hidi ten mata
nen burák. Dikona umileng en lállaki ti mapiyya ay
maketa dán siya sakay malinaw dán en ketan na.
26 Kinagi ni Jesus dikona, “Umuli ka dán. Dyan ka
dán rumoyot di banuwan.”

Kinagi ni Pedro ni Deya ti Jesus (Mt. 16:13-20; Lu. 9:18-21)

27 Káttapos ay ummangay ti Jesus ten lugar a
Cesarea a sakup ni Filipos, kaguman na en dis-
epulus na hidi. Mentras a maglakad hidi ay
tinanung na hidi, “Deyaák ten pangisip nen tolay
hidi?” 28 Tummábbig en disepulus na hidi, “Tehud
a magkagi a ti Juan a Mágbinyag ka kan. Tehud bi
a magkagi a ti Elias ka kan. Kagi bi nen agum ay
essa ka ten propeta hidi.” 29 “Ay sikam, deyaák?”
Tanung ni Jesus.

Tummábbig ti Pedro, “Siko en Cristo.”
30 “Dyan moy kagiyán maski kándeya ni deyaák,”
mahigpit a utus na dikodi.

Kinagi ni Jesus a Matay Siya Peru Mabiyag a Ruway
(Mt. 16:21-28; Lu. 9:22-27)

31 Sakay sinapulan na dán a kinagi ten disepulus
na hidi en mangyari dikona. Kinagi na, “En Anak
nen Tolay ay magdanas ti makpal a hirap. Itakwil
siya nen pinunu hidi nen banuwan, nen pinunu
hidi nen padi hidi sakay nen tagapagtoldu hidi
nen Kautusan. Pabunu di siya peru ten katállu
a aldew ay mabiyag siya a ruway.” 32 Ingkagi
na iyád dikodi ti malinaw, inyadeyu ni Pedro ti
Jesus sakay sinaway na. 33 Peru ummatubeng ti
Jesus ten disepulus na hidi sakay kinagi na kánni
Pedro, “Umibut ka ti atubengán kuwiday, Satanas!
I áisipán muwen ay bakán a gubwat ten Diyos nan
ten tolay.”
34 Pinaadeni ni Jesus en katolayan pati en dis-
epulus na hidi sakay kinagi na dikodi, “Ni deya-
man en masor a sumunud dikoku ay kailangan
a limunán na en sadili na, báklayán na en kudus
na, sakay sumunud dikoku. 35 Gapu ni deyaman
en masor a mángligtas ten biyag na ay mawanan
ti biyag; peru en mawanan ti biyag alang-alang
dikoku sakay ten Maganda a Bareta ay magkahud
ti biyag. 36 Ánya beman pakinabangid nen essa
a tolay ni makao na i buuwid a mundu ni ikepa-
hamak na labi iyud? 37 Ánya beman i mebayadid
nen essa a tolay para mabawi na en biyag na?
38 Ni ikasanikiyák moy sakay en upos ku hidi ten

atubengán nen taksil hidi sakay makasalanan a tolay nadid a panahun, ay ikasaniki kam bi nen Anak nen Tolay káddemát na a tehud a dakila a kapangyariyan a gubwat ten Ama, sakay kaguman na en anghel hidi a banal."

9

1 Kinagi pa ni Jesus dikodi, "Tandaan moy, tehud a sangan háddi dikomoy a awan matay mentras a awan di ketan en makapangyariyan a pághari nen Diyos."

Nagiba en Idsura ni Jesus (Mt. 17:1-13; Lu. 9:28-36)

2 Kállipas nen ánnám a aldew ay ingkuyug ni Jesus de Pedro, Santiago sakay ti Juan ten malangkaw a bukid a awan ti tolay. Dikona ked dán hidi haud ay netan di a nagiba en idsura ni Jesus. 3 Pinumudew en badu na ti makasili, awan ti makapangpudew ti munduwiday. 4 Netan di bi haud de Elias sakay ti Moises a nákpágguron kánni Jesus. 5 Kinagi ni Pedro kánni Jesus, "Maistu, maganda ta ked kami háddi. Maggamet kami ti tállu a sarong, essa dikomu, essa kánni Moises sakay essa bi kánni Elias." 6 Nakagi iyud ni Pedro gapu awan na tukoy en kagi-kagiyán na gapu tunay en ánteng di.

7 Linenduman hidi nen mabagál a diklám sakay tehud a nagupos a gubwat ten diklám, a kinagi na, "Iyád en mahal ku a anak. Sunudán moy siya." 8 Dikona umileng hidi ten palebut di ay awan dán hidi ti netan a iba nan ti Jesus dálla.

9 Dikona managson dán hidi ten bukid ay binilin hidi ni Jesus ti mahigpit a dyan di kagiyán maski

kándeya en netan di mentras a awan mabiyag a ruway en Anak nen Tolay. 10 Sinunud di en kinagi na peru namagtanungan hidi ni ánya kahuluganid nen kinagi na a kákkabiyag a ruway. 11 Sakay tinanung di ti Jesus, “Bakin kinagi nen tagapagtoldu hidi nen Kautusan a dapat a mágdipalongu a dumemát ti Elias?” 12 Kinagi na dikodi a, “Tatarudan iyán mágdipalongu a dumemát háddi ti Elias tánni ihanda na en atanan a bagay. Peru bakin kinagi bi nen Kasulatan a en Anak nen Tolay ay imemenos di sakay magtággád ti makpal a hirap? 13 Peru kagiyán ku dikomoy iddi, dummemát dán háddi ti Elias sakay ginamet nen tolay hidi en gustu di a gamitán dikona, a kona ten nesulat tungkul dikona.”

Pinagpiyya ni Jesus en Anak a Sináddáp ni Madukás a Ispiritu

(Mt. 17:14-21; Lu. 9:37-43a)

14 Nadid, dikona a summoli dán hidi ay nademáttan di en agum hidi a disepulus a kinalibungbungan nen makpal a tolay sakay nen tagapagtoldu hidi nen Kautusan a mákpagtalu dikodi. 15 Dikona netan nen tolay hidi ti Jesus, ay naráknid hidi sakay nagginan hidi a tummagbu sakay binati di siya. 16 Tinanung ni Jesus en disepulus na hidi, “Ánya i pamagtalunan moyen?”

17 Tehud a essa a lállaki ten katolayan a nagupos, “Maistu, inyangay ku háddi dikomu i anak kuwidi a lállaki gapu sináddáp ni madukás a ispiritu, sakay awan siya makaupos. 18 Kada pahirapan siya nen madukás a ispiritu ay medumor siya; magruru i ngusu naidi, magngurităb i ngipán naidi sakay

kumásseng. Inyoron ku ti disepulus muwen hidi
a palakadán di en madukás a ispiritu peru awan
di mapalakad." 19 Kinagi ni Jesus dikodi, "Lahi a
awan ti pánnampalataya! Hanggan nikan takam pa
beman a aguman? Hanggan nikan takam a pagti-
isan? Iyangay moy háddi anaken!" 20 Sakay inyan-
gay di en anak kánni Jesus. Pákketa nen madukás a
ispiritu kánni Jesus ay pagdaka na a pinagpágpág
en anak, sakay nedumor ten luta, nagbuleláng
sakay nagruru en ngusu na. 21 Tinanung ni Jesus
en ama nen anak, "Nengkan pa siya a nagkakona
haán?"

Kinagi nen ama, "Sapul pa iyán dikona ba-
dit palla siya." 22 "Gustu siya a bunuwán nen
madukás a ispiritu. Pirmi na siya a itumba
ten apoy sakay ten dinom. Kaya ni tehud ka a
magamet ay kagbiyan mu kami pay a tulungan."
23 Kinagi ni Jesus dikona, "Bakin kinagi mu a, 'Ni
tehud ka a magamet.' Atanan a bagay ay mang-
yari ten tehud a pánnampalataya."

24 Pagdaka a kinagi nen ama nen anak, "Mani-
walaák a talaga! Kagbiyanák mu a tulungan a
madagdagan en pánnampalataya ku."

25 Dikona a ketan ni Jesus a magkakpal en ka-
tolayan, ay kinagiyan na en madukás a ispiritu,
"Siko a ispiritu a mágpabángngág sakay mágpabulol,
utusan taka a lumakad ka dán ti anaken sakay
dyan ka dán sumoli dikona!" 26 Minágpapákrawán
en madukás a ispiritu, pinagpágpág na en anak,
sakay káttapos ay tulos dán siya a lummakad.
Kumán dán a patay en anak kaya balang essa ay
nagkagi a patay dán siya. 27 Peru tinawidan ni

Jesus en lima nen anak sakay inyekat na, sakay tulos dán a tummaknág en anak.
28 Dikona a summáddáp ti Jesus ten bilay, ay palihim siya a tinanung nen disepulus na hidi, “Bakin awan mi mapalakad iyud a madukás a ispiritu?”
29 Tummábbig ti Jesus, “Mapalakad la iyud a kalasi ni ispiritu ten pamamag-itan ni págdasal.”

Kinagi a Ruway ni Jesus en Kákkatay Na sakay en Kákkabiyag Na a Ruway
(Mt. 17:22-23; Lu. 9:43b-45)

30 Kállakad di haud ay nagkon hidi ti Galilea. Sala ni Jesus a matukuyan nen tolay hidi ni ked hádya siya 31 gapu tolduwan na tenhud en disepulus na hidi. Kinagi na dikodi, “En Anak nen Tolay ay metokyon ten tolay hidi sakay bunuwán di siya. Peru mabiyag siya a ruway ten katállu a aldew.”
32 Peru awan di naintendiyan en kinagi ni Jesus, sakay manteng bi hidi a magtanung dikona.

En Kataasan
(Mt. 18:1-5; Lu. 9:46-48)

33 Dikona a dummemát de Jesus ten bilay ti Capernaum ay tinanung na en disepulus na hidi, “Ánya en pamagtalunan moy ten dilan?” 34 Awan hidi ti kákkagi gapu en pamagtalunan di ay ni deya i kataasanid dikodi. 35 Ummetnud ti Jesus, sakay dinulaw na en sapulu ay ti duwwa a disepulus, sakay kinagi na dikodi, “Ni deyaman en masor a magin purumeru ay dapat a magin katapusan, sakay magin tagapagserbi nen atanan.” 36 Nangalap ti Jesus ti anak a badit sakay pinataknág na ten atubengán di. Káttapos ay kinálkál na sakay kinagi na ten disepulus na hidi,

37 “Ni deyaman en mangtanggap ten badit a anak
a kona háddi alang-alang ten ngaran ku ay sikán en
tinanggap na. Sakay ni deyaman en mangtanggap
dikoku ay bakán la a sikán en tinanggap na nan
pati en nangpaangay dikoku háddi.”

Kapanig tam en awan Kumontra Dikotam (Lu. 9:49-50)

38 Nadid, kinagi ni Juan kánni Jesus, “Maistu,
naketa kami ti essa a tolay a magpalakad ti di-
monyo ten pamamag-itan nen ngaran mu. Sin-
away mi siya gapu awan tam siya kaguman.”
39 Peru kinagi ni Jesus a, “Dyan moy sawayán,
gapu en tolay a maggamet ti himala ten pamamag-
itan nen ngaran ku ay awan siya pagdaka a magu-
pos ti madukás kontra dikoku. 40 Gapu en awan
kumontra dikotam ay kapanig tam. 41 Tandaan
moy, ni tehud a mangatád dikomoy ti dinom,
maski essa la a basu gapu sakup takam ay sigu-
radu a makatanggap ti pagpapala.”

En Dahilan nen Kasalanan (Mt. 18:6-9; Lu. 17:1-2)

42 “Mapiyya pa ni báttenan ti dikál a gilingan
a batu en állig nen essa a tolay, sakay ibator
ditaw a diget nan ni siya ay magin dahilan ni
kasalanan ten essa ti bábbaditid a hidi iddi a mani-
wala dikoku. 43 Ni en lima mu i magin dahilanid
nen kasalanan mu ay putáddán mu! Mas mapiyya
pa ni mabiyag ka a putád en essa mu a lima
nan ni tehud ka a duwwa a lima ni meangay
ka labi ti impiyerno, ten apoy a awan maada-
adáp. 44 [Awan mata-matay en urád hidi haud,
sakay awan maada-adáp en apoy.] 45 Sakay ni en

básset mu i magin dahilanid nen kasalanan mu ay putáddán mu! Mas mapiyya pa ni mabiyag ka a putád en essa mu a básset nan ni tehud ka a duwwa a básset ni meangay ka labi ti impiyerno.
46 [Awan mata-matay en urád hidi haud, sakay awan maada-adáp en apoy.] 47 Sakay ni en essa mu a mata i magin dahilanid nen kasalanan mu ay lábwetán mu! Mas mapiyya pa ni sumáddáp ka ten kahariyan nen Diyos a burák en essa mu a mata nan ni tehud ka a duwwa a mata ni meangay ka labi ti impiyerno. 48 [Awan mata-matay en urád hidi haud, sakay awan maada-adáp en apoy."]
49 "Gapu en balang essa ay mapurbaan ten pamamag-itan nen apoy. * 50 Maganda en asen peru ni mawan en lasa na, ay konya dán a mesoli en asen na? Kaya magin kona kam ten asen sakay mabiyag kam ti mapayapa ten balang essa.

10

Nagtoldu ti Jesus Tungkul ten Pághiwalay nen Magkabinga
(Mt. 19:1-12; Lu. 16:18)

1 Nadid, kállakad di haud, ay ummangay hidi ten prubinsiya a Judea sakay ummarabes hidi ten dinom ti Jordan. Kinalibungbungan dámman siya nen makpal a tolay sakay tinolduwan na hidi kona ten dati na a gággamitán.
2 Tehud a sangan a Pariseo a ummadeni kánni Jesus. Gustu di siya a purbaan kaya tinanung di siya, "Tama beman ten Kautusan a maari a

* **9:49** mapurbaan ten pamamag-itan nen apoy ten iba a kasulatan ay tehud a dagdag a en bawat alay ten Diyos ay madáttonan ti asen.

hiwalayan nen lállaki en kabinga na?” 3 Tinanung
bi hidi ni Jesus, “Ánya beman en kinagi ni Moi-
ses?” 4 Kinagi di, “Impayag ni Moises a maari
a hiwalayan nen lállaki en kabinga na káttapos
a magkahud ti kasulatan ni pághiwalay.” 5 Peru
kinagi ni Jesus dikodi, “Kaya insulat ni Moises i
kautusanid a iyud ay gapu maktug i págguluwan
moyen. 6 Peru sapul pa dikona lalangán nen Diyos
i munduwiday, ay linalang na dán en tolay a lállaki
sakay bábbi. 7 Iyád en dahilan kaya a lakadan nen
lállaki en ama na ay ten ina na sakay magagum
dán hidi ay ten kabinga na, 8 en duwwa ay magin
essa dán.’ Bakán dán hidi a duwwa nan essa dán
hidi. 9 En pinagagum nen Diyos ay awan dapat a
paghiwalayán nen deyaman.”

10 Káddemát di ten bilay, ay tinanung nen
disepulus hidi ti Jesus tungkul ten pághiwalay.
11 Kinagi na dikodi, “Ni deyaman a lállaki en humi-
walay ten kabinga na sakay mákkabinga a ruway
ti iba ay nagkasala ti pángngalunya ten kabinga
na. 12 Kona labi hud ten bábbi a humiwalay ten
kabinga na, sakay mákkabinga ti iba ay nagkasala
ti pángngalunya ten kabinga na.”

Pinagpala ni Jesus en Bábbadit a Anak (Mt. 19:13-15; Lu. 18:15-17)

13 Tehud a katolayan a náng-angay ten anak di
hidi kánni Jesus tánni ipákpágguron di a itupu na
en lima na dikodi, peru nagsarantaan hidi nen
disepulus hidi. 14 Nagsaranta ti Jesus dikona ketan
na iyud. Kinagi na dikodi, “Pabayan moy la a
umadeni dikoku i anaken, dyan moy hidi sawayán

gapu en kona hidi dikodi en mebilang ten kahariyan nen Diyos. 15 Tandaan moy, ni deyaman
en awan mangtanggap ten kahariyan nen Diyos
a kona ten káttanggap nen badit a anak ay awan
paghariyan nen Diyos." 16 Káttapos ay kinálkál ni
Jesus en anak hidi, intupu na en lima na ten ulu di
sakay indasal na hidi a pagpalaán nen Diyos.

En Mayaman a Lállaki
(Mt. 19:16-30; Lu. 18:18-30)

17 Dikona magrektat dán de Jesus ay tehud a
essa a lállaki a gumággenan a ummadeni dikona,
sakay lummuhud ten atubengán na. Nagtanung
siya, "Mahusay a Maistu, ánya dapat kuwid a
gamitán tánni magkahudák ti biyag a awan ti kat-
apusan?" 18 Kinagi ni Jesus, "Bakin dulawánnák
mu a mahusay? Awan ti iba a mahusay nan
en Diyos la. 19 Awan beman tukoy mu dán en
kautusan nen Diyos a dyan ka mamunu, man-
galunya, magtakaw, dyan ka magtistigu ten awan
ti katutuhanan, dyan ka magdaya sakay igalang
mu en ama mu ay ten ina mu." 20 Kinagi nen
lállaki, "Maistu, sinunud ku dán hidi iyán a atanan
sapul pa dikona anakák." 21 Dikona umileng ti
Jesus ten lállaki ay tehud a págmahal a kinagi na,
"Tehud pa a essa a bagay a kulang dikomu. Kam-
udán ilaku mu en atanan nen ari-ariyan mu hidi
sakay iyatád mu ten pubri hidi en naglakuwan
mu tánni magkahud ka ti kayamanan dilanget.
Káttapos ay sumoli ka sakay mákkuyug ka dikoku."
22 Pákkasanig na ten kinagi ni Jesus ay minalungkut
siya a lummakad gapu mayaman siya a tarud.
23 Liningat ni Jesus en ked hidi ten palebut na

sakay kinagi na ten disepulus na hidi, “Talaga a
mahirap a makasáddáp en mágkayaman hidi ten
kahariyan nen Diyos!” 24 Nagtaka en disepulus
na hidi ten kinagi na. Peru kinagi a ruway ni
Jesus, “Anak ku hidi, talaga a tunay ti hirap a
makasáddáp ten kahariyan nen Diyos! 25 Mas
alistu pa a makasáddáp en kamelyo ten ábbut nen
digum nan ten essa a mayaman a mebilang ten
kahariyan nen Diyos.” 26 Lalu a minagtaka en
disepulus hidi ten nasanig di kaya nagtanung hidi,
“Ni konahud, ay deya wád i maligtasid?” 27 Inileng
hidi ni Jesus sakay kinagi na dikodi, “Awan iyád
kaya a gamitán nen tolay, peru ten Diyos ay maari.
Gapu atanan a bagay ay kaya a gamitán nen
Diyos.”

28 Nagupos ti Pedro, “Panginoon, inadággan mi
dán en atanan tánni makasunud kami la dikomu.”
29 Kinagi ni Jesus, “Tandaan moy: ni deyaman en
manglakad ten bilay na, kákkapatkaka na, dáddikál
na, anak na, sakay ten luta na hidi tánni sumunud
dikoku, sakay para ten Maganda a Bareta, 30 ay
makatanggap nadid a panahun ti datos a bilay,
kákkapatkaka, dáddikál, anak sakay luta, peru tehud
a kaguman a pággusig. Sakay ten dumemát a
panahun ay magkahud siya ti biyag a awan ti
katapusan. 31 Peru makpal a mágdipalongu en
medimudyan, sakay makpal ten mágdimudyan en
medipalongu.”

En Katállu a Págkagi ni Jesus ten Kákkatay Na sakay Kákkabiyag na a Ruway
(Mt. 20:17-19; Lu. 18:31-34)

32 Dikona a ked hidi ten dilan a tamu ti
Jerusalem ay mágdipalongu ti Jesus. Magkábba-
kábba en disepulus na hidi sakay tehud bi a ánteng
en tolay hidi a umunonud dikona. Imbukud a
ruway ni Jesus en sapulu ay ti duwwa a disepulus
na sakay kinagi na en mangyari dikona. 33 Kinagi
ni Jesus, "Angay kitam nadid ti Jerusalem,
káddemát tam haud ay itokyon di en Anak nen
Tolay ten pinunu hidi nen padi hidi, sakay ten
tagapagtoldu hidi nen Kautusan. Hatulan di siya
ti kamatayan sakay iyatád di siya ten Hentil hidi.
34 Imemenos di siya, loktaban, haplitán, sakay
tulos di a bunuwán. Peru kállipas nen tállu a aldew
ay mabiyag siya a ruway."

En Pákpágguron De Santiago ay ti Juan (Mt. 20:20-28)

35 Sakay ummadeni de Santiago ay ti Juan a
anak ni Zebedeo kánni Jesus. Kinagi di, "Maistu,
tehud kami nakuwan a ipákpágguron dikomu."
36 Tinanung hidi ni Jesus, "Ánya beman iyud?"
37 Kinagi di, "Ni mággetnud ka dán ten kahariyan
mu ay ipákpágguron mi nakuwan a makaetnud
kami a kasadát mu, essa ten kawanan mu sakay
essa bi ten kawiri mu." 38 Peru kinagi ni Jesus
dikodi, "Awan moy tukoy i agidán moyen dikoku.
Mainom moy beman en tasa nen kahirapan a
inumán ku? Matággád moy beman en binyag a
ibinyag dikoku?" 39 "Opo," kagi di.

Kinagi ni Jesus, "En tasa a inumán ku ay inumán
moy ngani, sakay mabinyagan kam ngani ten
binyag a tanggapán ku. 40 Peru bakán a sikán i
mangpiliyid ni deya i mággetnudid ten kawanan

ku sakay ten kawiri ku. En Diyos en máng-atád ti lugarid a hidi iyán ten nánglaanan na."

41 Dikona a masanig iyud nen sapulu a disepulus, ay nagsaranta hidi ten matkaka a Santiago ay ti Juan. 42 Kaya pinaadeni hidi ni Jesus sakay kinagi na, "Tukoy moy dán a en pinunu nen Hentil hidi ay ipeta di a talaga a hidi i mamunuwid, sakay en kataasan i masunudid. 43 Peru bakán a kona haán i dapatid a mangyari dikomoy. Nan ni deyaman dikomoy en masor a magin kataasan ay dapat a magin tagapagserbi moy. 44 Sakay ni deyaman en masor a magin pinunu ay dapat a magin alipin nen atanan. 45 Gapu en Anak nen Tolay ay ummangay háddi bakán a para pagserbiyan nan para magserbi sakay tánni máng-alay ten biyag na para ten katubusan nen makpal."

Pinagpiyya ni Jesus ti Bartimeo a Burák (Mt. 20:29-34; Lu. 18:35-43)

46 Nadid, dummemát de Jesus ti Jerico. Dikona palakad dán hidi a kaguman na en disepulus na hidi sakay en makpal a tolay, ay tehud hidi a nataliban a essa a burák, mággetnud siya ten gilid nen dilan a máklimus. Siya ay ti Bartimeo a anak ni Timeo. 47 Dikona a masanig nen burák a en magtalib ay ti Jesus a taga-Nazaret, ay impákraw na, "Jesus, anak ni David, kagbiyanák mu pay!" 48 Sinaway siya nen tolay hidi tánni umimang, peru lalu na pa a binegsákkan a impákraw, "Anak ni David, kagbiyanák mu pay!" 49 Ummimang ti Jesus sakay kinagi na, "Dulawán moy siya háddi."

Dinulaw di en burák sakay kinagi di, "Magsaya ka! Padulaw ka ni Jesus. Nay, umágkat ka dán."

50 Inwatek nen burák en alikábkáb na sakay lummuksu a tummaknág, sakay ummadeni kánni Jesus. 51 Tinanung siya ni Jesus, “Ánya gustu muwid a gamitán ku dikomu?”

Kinagi nen burák, “Maistu, gustu ku a maketaák a ruway.” 52 Kinagi ni Jesus, “Nagpiyya ka dán gapu ten pánnampalataya mu.”

Ti odasid a iyud ay naketa dán siya a ruway, sakay ummunud kánni Jesus.

11

En Matagumpay a Kássáddáp ti Jerusalem (Mt. 21:1-11; Lu. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

1 Dikona adeni dán de Jesus ten siyudad a Jerusalem, sakay ten banuwan hidi a Betfage sakay Betania a ked ten bukid a Olibo, ay pinágdipalongu na en duwwa ten disepulus na hidi. 2 Kinagi na dikodi, “Angay kam ti sumunuden a banuwan. Kássáddáp moy haud ay tehud kam a ketan a umáegut a bul-u a asno* a awan palla nasakayan. Okbisán moy sakay iyangay moy háddi. 3 Ni tehud a magtanung dikomoy ni bakin okbisán moy ay kagiyán moy a kailangan nen Panginoon sakay isoli na la a pagdaka.” 4 Kaya lummakad en duwwa a disepulus, sakay netan di ngani haud en bul-u a asno ten gilid nen dilan a umáegut ten pintuwan nen bilay. Dikona okbisán di ay 5 tinanung hidi nen tolay hidi a mágtaknág haud, “Bakin okbisán moy iyán?” 6 En tábbig di ay kona ten imbilin ni Jesus, kaya pinabayan dán

* **11:2** 11:2 Bul-u a asno: Essa a kalasi ni hayup a kumán a kabayu.

hidi nen tolay hidi a lumakad. 7 Inyangay di kánni
Jesus en bul-u a asno, insapin di en alikábkáb di
ten asno sakay summakay ti Jesus. 8 Makpal a
tolay en nánglatag ten alikábkáb di ten dilan, en
agum bi ay nangkáttol ti maduun a pinget ni kayu
sakay iyud en inlatag di ten dilan.
9 Nadid en tolay hidi ten dipalongu ni Jesus
sakay en umunonud hidi dikona ay magpákrawan
hidi a magpuri, kinagi di, "Puriyán en Diyos! Pag-
palaán en mágdadedemát ten ngaran nen Pangi-
noon! 10 Pagpalaán nakuwan en kahariyan nen
ninunu tam a ti David a mágdadedemát dán.
Puriyán en Diyos!"
11 Summáddáp ti Jesus ti Jerusalem sakay um-
mangay siya ten Templo. Inileng na en atanan
a bagay a ked haud, káttapos ay nagsoli siya ti
Betania gapu mággibi-gibi dán, kaguman na en
sapulu ay ti duwwa.

Sinumpa ni Jesus en Kayu a Igos (Mt. 21:18-19)

12 Ten kailawan, dikona a magsoli hidi a gubwat
ti Betania, ay nakabati ti Jesus ti aláp. 13 Netan-
awan na en kayu a igos a malagu. Inadeniyan
na iyud tánni ilingán na ni tehud a bunga. Peru
awan siya ti netan a bunga na, purus la a duun
gapu awan na palla panahun. 14 Kaya kinagi
na ten kayu a igos, "Sapul nadid ay awan dán ti
makaennam ten bunga mu." Nasanig iyud nen
disepulus na hidi dikona kinagi na.

Pinalakad ni Jesus en Máglaku hidi ten Templo (Mt. 21:12-17; Lu. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

15 Káddemát de Jesus ti Jerusalem ay summáddáp
siya ten Templo. Tinabug na en máglaku hidi,
sakay en mamali hidi haud, sakay impágtumba
na en lamisaan nen mágpalit hidi ti pilak sakay
en bangku nen máglaku hidi ti kalapati. 16 Awan
pinagkon ni Jesus ten laguwerta nen Templo en
tehud hidi a pangarga. 17 Sakay tinolduwan na
en tolay hidi, kinagi na, "Kona háddi en nakasulat,
'En bilay ku ay ngaranan a bilay a págdasalan nen
atanan a bansa.' Peru ginamet moy a bilay nen
mágtakaw hidi!"
18 Nasanig iyud nen pinunu hidi nen padi hidi
sakay nen tagapagtoldu hidi nen Kautusan. Sa-
pul haud ay nagisip dán hidi ti paraan tánni ma-
pabunu di ti Jesus. Peru manteng hidi dikona
gapu makpal dán en humanga ten págtoldu na.
19 Dikona gibi dán, ay lummakad dán de Jesus ti
siyudadid a iyud.

En Adal a Gubwat ten Kayu a Igos (Mt. 21:20-22)

20 Ten kailawan, ay netan di ten dilan a nag-
madi dán en kayu a igos a hanggan ten gamot
na hidi. 21 Naisip ni Pedro en nangyari ten kayu,
kaya kinagi na kánni Jesus, "Maistu, ilingán mu en
sinumpa mu a kayu a igos, natay dán!"
22 Kinagi ni Jesus dikodi, "Maniwala kam ten
Diyos. 23 Tandaan moy iddi: ni manampalataya
kam ten Diyos sakay awan kam magalangan,
ay maari moy a kagiyán ti bukiden a, 'Umibut
ka haán, tumápduk ka ti digeten,' ay mangyari.
24 Kaya kagiyán ku dikomoy, a ányaman a bagay en
agidán moy ten págdasal moy, ay maniwala kam

a natanggap moy dán, ay matanggap moy ngani iyud. 25 Ni magdasal kam ay patawadán moy pa en tehud kasalanan dikomoy tánni patawadán kam bi nen Ama moy a ked dilanget. 26 [Ni awan kam magpatawad ten nagkasala hidi dikomoy ay awan kam bi patawadán nen Ama moy a ked dilanget."]

En Awan Di Pánniwala kánni Jesus (Mt. 21:23-27; Lu. 20:1-8)

27 Dummemát dámman de Jesus ti Jerusalem. Dikona pasiyaan a maglakad ti Jesus ten Templo ay ummadeni dikona en pinunu hidi nen padi hidi, en tagapagtoldu hidi nen Kautusan sakay en pinunu hidi nen banuwan. 28 Tinanung di ti Jesus, "Ánya karapatan muwid a maggamet ti bagayid a hidi iyád? Deya nangatáddid dikomu ti karapatanid a iyán?" 29 Kinagi ni Jesus dikodi, "Tanungán takam pa. Ni matábbig moy i tanung kuwiday ay kagiyán ku dikomoy en ginubwatan nen karapatan ku a manggamet ti bagayid a hidi iyád. 30 Nadid, deya i nangatáddid ti karapatan kánni Juan a magbinyag, en Diyos beman oni tolay?"

31 Namággurunan di, "Mara ni kagiyán tam a gubwat iyud ten Diyos ay tanungán na kitam bi ni bakin awan kitam naniwala kánni Juan. 32 Peru ni kagiyán tam bi a gubwat ten tolay, ay bakay ni ánya bi gamitánnid ni tolayen hidi dikotam." Manteng hidi gapu tenggiyán nen tolay hidi ti Juan a essa a propeta. 33 Kaya en tábbig di kánni Jesus ay, "Awan mi tukoy."

Kinagi ni Jesus dikodi, “Ni konahud, ay awan
ku bi kagiyán dikomoy ni hádya i gubwatid nen
karapatan ku a maggamet ti bagayid a hidi iyád.”

12

En Talinhaga Tungkul ten Mágkadukás hidi a Katiwala
(Mt. 21:33-46; Lu. 20:9-19)

1 Nadid, nagtoldu ti Jesus ten tolay hidi ten
pamamag-itan ni talinhaga, kinagi na, “Tehud
a essa tolay a nagmula ti ubas ten uma na.
Pinakudal na en kaubasan na sakay nagpaga-
met ti págpáspássan ti ubas, sakay nagpagamet ti
malangkaw a bilay a págbantayan. Káttapos ay in-
yentrega na ten katiwala na hidi en ubasan sakay
ummangay siya ti iba a lugar. 2 Dikona panahun
dán nen sákburas ay inutusan na en essa na a
alipin tánni paangay na en kabunong na a ubas
ten katiwala na hidi. 3 Peru binálbág nen katiwala
hidi en alipin, sakay pinauli di a awan ti tawid.
4 Nangutus a ruway ti iba a alipin en makákkao
ten kaubasan. Peru pinakol di sakay ináinsultu
di. 5 Nangutus dámman en makákkao ti essa pa a
alipin peru binunu di. Kona bi hud i ginamet diyid
ten makpal pa, tehud hidi a binálbág sakay tehud
hidi a binunu. 6 Nadid ay eessa dálla en naburay
a maari a utusan nen makákkao ten kaubasan, en
mahal na a anak. Kaya inutusan na siya gapu
inisip na a, ‘Igalang di i anak kuwiday.’ 7 Peru
namágguron en katiwala hidi dikona ketan di en
anak nen makákkao, kinagi di, ‘Iyán i magmanaid,
bunuwán tamon siya tánni makao tam en manaán

na.’ 8 Kaya dinuklos di siya sakay tulos di a binunu. Káttapos ay imbut di en bangkay na ten luwas nen kaubasan.”

9 Intanung ni Jesus, “Ánya wád i gamitánnid nen makákkao ten kaubasan? En gamitán na ay angay siya ten uma na sakay bunuwán na en katiwala na hidi. Káttapos ay iyentrega na en kaubasan ti agum a tolay. 10 Awan beman nabasa moy dán en nakasulat ten Kasulatan a,

‘En batu a inadiyan nen mággamet hidi ti bilay
ay siya en nagin pinakamahalaga ten atanan.
11 Iyád ay ginamet nen Panginoon,
a makasaya a áelingán!’ ”

12 Dikona nasanig nen pinunu hidi nen Judio hidi en kinagi ni Jesus ay gustu di siya a dikáppán gapu nahalata di a hidi en patamakan na ten talinhaga. Peru awan di magamet gapu manteng hidi ten tolay hidi kaya lummakad dálla hidi.

En Págbayad ti Buwes (Mt. 22:15-22; Lu. 20:20-26)

13 En sangan a Pariseo sakay en sangan bi ten tolay hidi ni Hari a Herodes ay nautusan a umangay kánni Jesus tánni urayán di siya a maliwat ten pággupos na. 14 Kaya ummadeni hidi kánni Jesus sakay kinagi di, “Maistu, tukoy mi a tapat ka sakay awan ka ti panigan, pantay i pángngileng muwid ten atanan a tolay. En itáttoldu mu ay tungkul ten tatarudan a kagustuwan nen Diyos para ten tolay. Gustu mi nakuwan a itanung ni labag beman ten Kautusan tam a magbayad kami ti buwes ten Emperador ti Roma oni awan?”

15 Tukoy ni Jesus a magkukunwari la hidi
kaya kinagi na dikodi, “Bakin páppurbaanák moy?
Átdenanák moy ti pilak a denaryo.” 16 Inátdenan di
ngani siya ti pilak. Káttapos ay tinanung hidi ni
Jesus, “Kándeya a rupa sakay ngaran en nakatatak
háddi?”
Kinagi di, “Kao nen Emperador.” 17 Kinagi ni
Jesus, “Iyatád moy ten Emperador en kao nen
Emperador, sakay iyatád moy ten Diyos en kao
nen Diyos.”
Minagtaka hidi ti hustu ten tábbig na.

En Tanung Tungkul ten Kákkabiyag a Ruway (Mt. 22:23-33; Lu. 20:27-40)

18 Nadid, tehud a sangan a Saduseo a ummadeni
kánni Jesus tánni magtanung. Maniwala hidi a
awan dán mabiyag a ruway en patay. 19 Kinagi
di, “Maistu, tehud a insulat ti Moises a kautusan a
para dikotam. Ni matay kan en lállaki a awan hidi
ti anak ay ten kabinga na ay en wadi nen lállaki i
dapatid a mangkabinga ten bilu, tánni magkahud
hidi ti anak para ten kaka na a natay. 20 Tehud a
pittu a matátkaka a lállaki. Nákkabinga en kaka peru
natay a awan ti anak. 21 Kinabinga nen kaduwwa
en bilu. Peru natay bi siya a awan ti anak. Kona
bi hud en nangyari ten kattállu. 22 Nakabinga nen
bábbi en pittu a lállaki a matátkaka peru natay hidi
a atanan a awan ti anak. Sakay ten dimudyan
ay natay bi en bábbi. 23 Nadid, ta nakabinga na
hidi a atanan, deya i tenggiyán naid a kabinga na,
káddemát ten kákkabiyag a ruway?”
24 Kinagi ni Jesus dikodi, “Liwat a tarud i
pánniwala moyen, gapu awan moy maintendiyan

en itáttoldu nen Kasulatan sakay en kapangyariyan nen Diyos. 25 Ten kákkabiyag a ruway ay awan dán ti kabingaan; kaparehu dán hidi nen anghel hidi dilanget. 26 Ni tungkul ten kákkabiyag a ruway, awan moy beman nabasa ten libru ni Moises en kinagi nen Diyos dikona, ten pangyayari ten maggerab a marenggád a kayu? Kinagi nen Diyos kánni Moises, 'Sikán en Diyos ni Abraham, Isaac, sakay Jacob.' 27 En Diyos ay bakán a Diyos nen patay hidi nan Diyos nen biyag hidi. Kaya talaga a liwat kam a tarud!"

En Pinakamahalaga a Utus (Mt. 22:34-40; Lu. 10:25-28)

28 Nasanig nen essa a tagapagtoldu nen Kautusan en pamagtalunan di. Netan na a mahusay en káttábbig ni Jesus ten Saduseo hidi kaya ummadeni siya sakay nagtanung, "Ánya en pinakamahalaga a utus ten atanan?"

29 Kinagi ni Jesus, "Iddi en purumeru a utus a pinakamahalaga: 'Sanigán mu Israel! En Panginoon tam a Diyos ay mággeessa la a Panginoon, awan dán ti agum.

30 Mahalán mu en Panginoon mu a Diyos ti buu a pusu, buu a kaluluwa, buu a isip sakay buu a begsák.' 31 Iddi en kaduwwa a utus, 'Mahalán mu en kaparehu mu a tolay a kona ten págmahal mu ten sadili mu. Awan dán ti agum a utus a manghigit pa ti duwwaid a iyád." 32 Kinagi nen tagapagtoldu nen Kautusan, "Tarud iyán Maistu! Tama en kinagi mu a essa la en Diyos, awan dán ti agum. 33 Sakay kailangan a mahalán siya ti buu a pusu, buu a isip sakay buu a begsák, sakay dapat a

mahalán en kaparehu a tolay a kona ten págmahal ten sadili. Mas mahalaga hidi iyád nan ni máng-alay ti bagay hidi a tutudán sakay ten iba pa hidi a alay."

34 Netan ni Jesus a mahusay en káttábbig na kaya kinagi na dikona, "Adeni ka dán ten kahariyan nen Diyos." Sapul haud ay awan dán ti nangahas a magtanung kánni Jesus.

En Tanung Tungkul ten Cristo (Mt. 22:41-46; Lu. 20:41-44)

35 Mentras a magtoldu ti Jesus ten Templo ay kinagi na, "Bakin a kinagi nen tagapagtoldu hidi nen Kautusan a en Cristo ay maggubwat ten lahi ni David? 36 Awan beman dikona inggiyya nen Banal a Ispiritu ti David ay kona háddi en kinagi na:

"Kinagi nen Panginoon ten Panginoon ku,
'Mággetnud ka ti kawanan kuwiday,
mentras awan ku mapasuku dikomu en atanan nen kadima mu hidi.' "

37 Ti David dán en nangdulaw dikona a Panginoon; konya a en Cristo ay maggubwat ten lahi ni David?"

Mangilag ten Tagapagtoldu hidi nen Kautusan (Mt. 23:1-36; Lu. 20:45-47)

Makpal a tolay en masaya a mágsanig dikona. 38 Sakay kinagi pa ni Jesus ten págtoldu na, "Mangilag kam ten tagapagtoldu hidi nen Kautusan, gugustu di a maglakad ten matolay a lugar a susulot di en badu di a malayon sakay kasayaan di a igalang hidi nen katolayan. 39 Gugustu di en bangku hidi a para ten mágkataas ni ked hidi ten

sinagoga sakay en bangku hidi a para ten marangal ten handaan hidi. 40 Áubusán di en ari-ariyan nen bilu hidi a bábbi sakay en áttakdug di hidi a dasal ay wari-wari la. Kaya tunay ti dággi i magin parusa diyid."

En Kaluub nen Bilu a Bábbi (Lu. 21:1-4)

41 Nadid, nággetnud ti Jesus ten adeni nen págdáttonan ti kaluub ten Templo. Áelingán na en tolay hidi a magdátton ten kaluub di. Netan na a makpal a pilak en idátton nen mágkayaman hidi. 42 Sakay netan na bi en pubri a bilu a bábbi a nángdátton ten kaluub na a duwwa a sentabos. 43-44 Dinulaw ni Jesus en disepulus na hidi sakay kinagi na dikodi, "Tatarudan i kagiyán kuwidi dikomoy, en ingkaluub nen pubri a bilu ay mas makpal, gapu en agum ay nangatád la ten bahagi nen kayamanan di. Peru siya a pubri a bilu maski ni mahirap siya ay inyobus na a inyatád en kasiya-siya a kabiyagan na."

13

Kinagi ni Jesus en Kákkasida nen Templo (Mt. 24:1-2; Lu. 21:5-6)

1 Dikona paluwas ti Jesus ten Templo ay kinagi nen essa ten disepulus na hidi, "Maistu, ilingán mu i dáddekállen hidi a bilay, sakay i mágkagandaen hidi a batu a ginamit di!" 2 Kinagi ni Jesus, "I áelingán muwen a dáddekál a bilay ay marábba iyán a atanan, awan ka haán ti ketan a batu a tumáttopu ten kaparehu na a batu. Atanan ay makuray-kuray!"

En Dumemát a Kahirapan sakay Pággusig (Mt. 24:3-14; Lu. 21:7-19)

3 Nadid, dikona mággetnud ti Jesus ten Bukid
nen Olibo a táttan-awán na en Templo ay palihim
a tinanung siya de Pedro, Santiago, Juan sakay
ti Andres. 4 Kinagi di, “Kagiyán mu pay dikomi,
nikan a mangyari i bagayid a hidi iyád, sakay
ánya tandaid a pakatukuyan mi ni adeni dán a
mangyari atananid iyád?”
5 Kinagi ni Jesus dikodi, “Mangilag kam tánni
awan kam maloku nen deyaman. 6 Makpal
a dumemát a magkagi a hidi en Cristo, sakay
itawtaw di en makpal a tolay. 7 Dyan kam la
mabalisa ni makasanig kam ti gera a adeni diko-
moy oni bareta tungkul ti gera ten adeyu a lugar.
Dapat a mangyari hidi iyád, peru bakán palla iyád
a en katapusan. 8 Magkahud pa ti kontraan sakay
labanan en bansa ti iba a bansa sakay en ka-
hariyan ten kaparehu na a kahariyan. Maglinug
ten iba-iba a lugar, sakay magkahud ti aláp. Iyád
a atanan ay sapul palla ni pághirap. Kona iyád ten
karanasan nen essa a bábbi a magenak.
9 “Humanda kam gapu dikáppán di kam sakay
tulos di kam a bistaán ten Sanedrin. Ni ked kam
ten sinagoga ay bálbággán di kam, sakay iyangay
di kam ten mágkataas hidi a pinunu nen banuwan
gapu ten kássunud moy dikoku tánni mebahagi
moy en Maganda a Bareta. 10 Kailangan a mepan-
garal pa en Maganda a Bareta ten atanan a bansa
bagu a dumemát en katapusan. 11 Ni dikáppán di
kam sakay bistaán ay dyan kam mabalisa ni ánya i
kagiyán moyid. Ti odasid a iyud ay kagiyán moy
la en dapat moy a kagiyán, gapu bakán a sikam

en magupos; en kagiyán moy ay maggubwat ten
Banal a Ispiritu. 12 Káddemát ni panahunid a iyud
ay itokyon nen tolay en kapatkaka na a pabunu.
Kona labi hud i gamitánnid nen ama ten anak na.
Labanan nen anak en dáddikál na sakay pabunu
na. 13 Kaiyamutan di kam a atanan gapu ten
kássunud moy dikoku. Peru en manatili a tapat a
hanggan ten katapusan ay maligtas."

En Tunay ti Dukás a Gamet a awan ti Kaparehu (Mt. 24:15-28; Lu. 21:20-24)

14 Nadid, kinagi pa ni Jesus, "Kailangan a in-
tendiyán iddi nen mágbasa: Ni ketan moy dán
en tunay ti dukás a gamet a awan ti kaparehu
a ked ten lugar a awan na dapat a págyanan, ay
en ked hidi ti Judea ay guminan dán ten buki-
bukid. 15 En pagabutan a ked ten atáp ay dyan dán
magabala a umugsad sakay sumáddáp a mangalap
ti ányaman haán. 16 Pati en ked hidi ten uma di
ay dyan dán umuli a mángngay ti pagalikábkáb
na. 17 Kakakagbi en bábbi hidi a mabuktet sakay
magpasusu ti aldewid a hidi iyud. 18 Idasal moy
a dyan nakuwan mangyari hidi iyád a bagay ni
sákdágnen, 19 gapu magdanas ti matindi a hirap en
tolay hidi ti panahunid a iyud. Iyud a hirap ay
awan palla naranasan sapul dikona lalangán nen
Diyos i munduwiday, sakay awan dán maranasan
a ruway maski nikan. 20 Ni awan paaperetán nen
Diyos i panahunid a iyud ay awan ti deyaman a
maligtas. Peru pinaaperet na iyud alang-alang ten
pinili na hidi.

21 "Ni tehud a magkagi dikomoy a, 'Ked háddi en
Cristo!' oni kagiyán di a, 'Ked siya hudi!' ay dyan

kam maniwala. 22 Gapu tehud a magkukunwari a
Cristo sakay tehud bi a magkukunwari a propeta.
Mángpeta bi hidi ti himala sakay makataka-taka
hidi a bagay tánni maari la, ay itawtaw di en pinili
hidi nen Diyos. 23 Kaya mangilag kam. Indi-
palongu ku dán a kagiyán dikomoy en atanan a
bagay bagu a mangyari."

En Kássoli nen Anak nen Tolay (Mt. 24:29-31; Lu. 21:25-28)

24 "Ti panahunid a iyud, kállipas ni pághirapid
a iyud, ay dumiklám en aldew sakay awan dán
dumemlag en bulan. 25 En biton hidi dilanget
ay mágkaragrag, sakay magkagulu en atanan a ka-
pangyariyan ten kalawakan. 26 Káttapos ay ketan
en Anak nen Tolay a dumemát a ked ten panga-
nurin, a tehud a dakila a kapangyariyan sakay
karangalan. 27 Utusan na en anghel na hidi ten
áppat a suluk ni munduwiday tánni pisanán di en
pinili hidi nen Diyos ten atanan a lugar."

En Adal a Gubwat ten Kayu a Igos (Mt. 24:32-35; Lu. 21:29-33)

28 "Intendiyán moy en adal a gubwat ten kayu
a igos; ni manariwa dán en pinget na sakay ni
magduun dán, ay iyud en tanda a adeni dán en
kássinag. 29 Kona labi hud, ni ketan moy a mang-
yari dán hidi iyád a bagay ay matukoyan moy a
adeni dán en káddemát na; dumáddadedemát dán
siya. 30 Tandaan moy: mangyari atananid a iyád
a bagay bagu a matay en tolay hidi a biyag nadid.
31 Lumipas en langet sakay en luta, peru en upos
ku ay manatili a awan ti katapusan."

Awan ti Makatukoy ten Aldew ay ten Odas (Mt. 24:36-44)

32 “Peru awan ti makatukoy ten aldew ay ten
odas, maski en anghel hidi dilanget, oni en Anak
man. En Ama la i makatukoyid haád. 33 Magingat
kam sakay humanda gapu awan moy tukoy ni
nikan iyád a mangyari. 34 Kona iyád ten essa
a tolay a magbiyahi ti adeyu. Inwarak na en
bilay na ten utusan na hidi sakay inátdenan na
en balang essa ti tarabahu di. Sakay binilin na
en tagabantay a magbantay ti mapiyya. 35 Kona
labi hud, magbantay kam ti mapiyya gapu awan
moy tukoy ni nikan i soliyid nen makábbilay.
Maari a ten págdiklám, ten hatinggabi, ten kaldi-
wan, oni dimadimang dán. 36 Bakay bigla siya
a dumemát sakay mademáttan na kam a tidug.
37 Kagiyán kuwiday dikomoy ay kagiyán ku ten
atanan. Maghanda kam!”

14

En Balak a Pángbunu kánni Jesus (Mt. 26:1-5; Lu. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

1 Duwwa dálla a aldew ay Piyesta dán nen Aldew
nen Págtalib sakay piyesta bi nen Tinapay a awan
ti Págpaalsa. En pinunu hidi nen padi hidi sakay
en tagapagtoldu hidi nen Kautusan ay nágguronan
di ni konya di a mapadikáp ti Jesus ti lihim sakay
pabunu di. 2 Kinagi di, “Dyan tam siya dikáppán ni
piyesta palla bakay magkagulu i katolayanen.”

Binulakan nen Bábbi ti Jesus ti Pasárrub (Mt. 26:6-13; Jn. 1:1-8)

3 Ked ti Jesus ti Betania tenhud, ten bilay ni
Simon a dati a kinetong. Mentras a kuman ti
Jesus ay dummemát en essa a bábbi a tehud a
tawid a alabastro a putat ti tunay ti kamahalan
a págpasárrub, gubwat iyud ten tábbug nen mula
a nardo. Binássag na en boti sakay imbulak na
ten ulu ni Jesus en págpasárrub. 4 Nagsaranta en
agum a tolay a ked haud sakay kinagi di ten balang
essa, "Bakin sinayang na en págpasárrub? 5 Melaku
nakuwan iyud ti halaga ni sataon a suweldu sakay
en naglakuwan ay iyatád ten pubri hidi." Kaya
sinisi di en bábbi.
6 Peru kinagi ni Jesus, "Bakin guluwán moy siya?
Pabayan moy la siya. Maganda i ginamet naen
dikoku. 7 Gapu pirmi moy la a kaguman en pubri
hidi kaya maski ánya a odas ay maari moy la hidi a
matulungan. Peru sikán, ay awanák moy pirmi a
kaguman. 8 Ginamet na la en kaya na a gamitán.
Maski ni awan palla nangyari ay binulakan na
dán ti págpasárrub i bággi kuwiday bilang pághanda
ten káddemát nen páglábbáng dikoku. 9 Tandaan
moy, maski hádya ti munduwiday a mepangaral
en Maganda a Bareta ay mabanggit bi en ginamet
na bilang ala-ala dikona."

En Pángtokyon ni Judas kánni Jesus
(Mt. 26:4-16; Lu. 22:3-6)

10 Nadid, ti Judas Iscariote a essa ten sapulu
ay ti duwwa a disepulus ni Jesus ay ummangay
ten pinunu hidi nen padi hidi tánni itokyon na ti
Jesus. 11 Minasaya hidi ten kinagi ni Judas sakay
impangaku di a átdenan di siya ti pilak. Sapul

haud ay naguray dán ti Judas ti pagkakataun a metokyon na ti Jesus.

En Katapusan a Pángngapon (Mt. 26:17-25; Lu. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

12 Ten purumeru a aldew nen piyesta nen Tinapay a awan ti Págpaalsa ay aldew nen págbunu di ti tupa para ten Piyesta nen Aldew nen Págtalib. Tinanung nen disepulus hidi ti Jesus, "Hádya gustu muwid a pánghandaan mi ti pangapon tam para ten piyesta nen Aldew nen Págtalib?" 13 Inutusan na en duwwa a disepulus na, kinagi na, "Angay kam dibanuwan, káddemát moy haud ay matagbu moy en lállaki, a tehud a báklay a binga a tehud a dinom. Unudán moy siya 14 hanggan ten bilay a sáddáppan na. Sakay kagiyán moy ten makábbilay a, 'Petanung ben nen Maistu ni hádya kan i kuwartuwid a maari a pangapunan na sakay nen disepulus na hidi, para ten Piyesta nen Aldew nen Págtalib.' 15 Káttapos ay ipeta na dikomoy en dikál a kuwartu ten disunu nen bilay. Nakahanda dán iyud kaya ihanda moy dán haud en pangapon tam."

16 Summunud en disepulus na hidi, ummangay hidi ten banuwan sakay netan di en atanan a bagay a kinagi ni Jesus. Sakay inhanda di en pangapon di para ten piyesta nen Aldew nen Káimang.

17 Dikona gibi dán, ay dummemát ti Jesus kaguman na en sapulu ay ti duwwa a disepulus na. 18 Dikona pasiyaan hidi a kuman ay kinagi ni Jesus, "Kagiyán ku dikomoy: en essa dikomoy háddi a katubeng ku a kuman ay mángtokyon dikoku."

19 Nagsapul dán a nagin malungkut en disepulus na hidi sakay balang essa ay nagtanung dikona,

“Sikán beman Panginoon?” 20 Kinagi ni Jesus
dikodi, “Essa dikomoy a sapulu ay ti duwwa a
kasabay ku a magsawsaw ti tinapay ti malukungi-
day. 21 En Anak nen Tolay ay matay ayun ten
nakasulat a tungkul dikona. Peru kakakagbi en
tolay a mángtokyon dikona. Mas mapiyya pa ni
awan dálla siya neenak.”

En Banal a Pangapon nen Panginoon
(Mt. 26:26-30; Lu. 22:14-20; 1 Cor. 11:23-25)

22 Dikona pasiyaan hidi a kuman ay nangalap
ti Jesus ti tinapay sakay nagpasalamat ten Diyos.
Káttapos ay tináppeng-táppeng na en tinapay sakay
inyatád na ten disepulus na hidi. Kinagi na,
“Alapán moy iddi; iyád en bággi ku.”
23 Nangalap bi siya ti tasa sakay káttapos na a
magpasalamat ten Diyos ay intoyag na ten dis-
epulus na hidi, sakay umminom hidi a atanan.
24 Kinagi ni Jesus, “Iyád en digi ku a mangpatibay
ten pangaku nen Diyos, en digi a mebuhus para
ten makpal. 25 Tandaan moy: awanák dán umi-
nom a ruway ti alak a gubwat ti tábbug ni ubas
hanggan ten aldew a inumán ku en bigu a alak ten
kahariyan nen Diyos.”
26 Káttapos ay nágkansiyon hidi ti papuri ten
Diyos sakay ummangay hidi ten Bukid nen Olibo.

Impamen ni Pedro ti Jesus
(Mt. 26:31-35; Lu. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

27 Nadid, kinagi ni Jesus dikodi, “Lakadanák
moy a atanan, gapu nakasulat ten kasulatan
a, ‘Bunuwán ku en pastol sakay mangalat en
tupa hidi.’ 28 Peru kákkabiyag ku a ruway ay
mágdipalonguwák dikomoy a angay ti Galilea.”

29 Kinagi ni Pedro, “Awan taka lakadan, maski
lumakad hidi a atanan.” 30 Kinagi ni Jesus dikona,
“Tandaan mu, bagu a magtarakket ti pumen-
duwwa en manok nadid a gibi ay pentálluwák mu
a ipamen.” 31 Peru impilit la a kinagi ni Pedro,
“Maski ni bunuwánnák di a kaguman mu, ay awan
taka ipamipamen.” Kona bi hud en kinagi nen
kaguman na hidi a disepulus.

Nagdasal ti Jesus ti Getsemani (Mt. 26:36-46; Lu. 22:39-46)

32 Ummangay hidi ten essa a lugar a Getsemani
en ngaran na. Káddemát di haud ay kinagi ni Jesus
ten disepulus na hidi, “Mággetnud kam pala háddi
ta angayák magdasal.” 33 Sakay ingkuyug na de Pe-
dro, Santiago, sakay ti Juan. Nadid, nagsapul siya
a mabalisa sakay maghirap en isip na. 34 Kinagi
na dikodi, “Tunay dán i lungkut ni pusu kuwiday
a ngari-ngari ku dán a ikatay! Maguray kam háddi
sakay magbantay.”

35 Ummadeyu siya ti sabadit, sakay lummuhud
ten luta a nagdasal a ni maari ay awan dán
dumemát en odas nen pághirap na. 36 Indasal na
a, “Ama, Ama ku, tukoy ku a magamet mu en
atanan a bagay. Dyanák mu pabayan a maghirap.
Peru bakán a en kagustuwan ku i masunudid nan
en kagustuwan mu.” 37 Káttapos ay nagsoli siya
ten tállu a disepulus na. Nademáttan na hidi a
tidug kaya kinagi na kánni Pedro, “Simon, tidug
ka? Awan ka beman makapagbantay maski ni
sang-odas la? 38 Magbantay kam sakay magdasal
tánni awan kam madaig nen toksu. Nakahanda en
ispiritu peru mahina en bággi.”

39 Ummadeyu dámman ti Jesus para magdasal,
rinuway na en kona ten purumeru a indasal na.
40 Sakay nagsoli siya a ruway ten disepulus na
hidi. Nedemáttan na dámman hidi a tidug gapu
tunay en tongka di. Awan di tukoy ni ánya kagiyán
diyid dikona.
41 Ten kapentállu a kássoli ni Jesus ay kinagi
na dikodi, "Tidug kam palla beman sakay umi-
mang? Tama dán iyán, dummemát dán en odas a
meatád en Anak nen Tolay ten makasalanan hidi.
42 Umikat kamon, kadtamon! Keddán en tolay a
mángtokyon dikoku."

En Pángdikáp di kánni Jesus
(Mt. 26:47-56; Lu. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

43 Pasiyaan palla a magupos ti Jesus dikona
dummemát ti Judas a essa ten sapulu ay ti duwwa.
Kaguman na en makpal a tolay a tehud a manga-
áttak sakay garoti. Inutusan hidi nen pinunu
hidi nen padi hidi, nen tagapagtoldu hidi nen
Kautusan sakay nen pinunu hidi nen banuwan.
44 Bagu hidi a dinumemát ay kinagi dán ni Judas
en palatandaan ten tolay hidi, kinagi na, "Ni deya
en ámmuwan ku ay siya en dikáppán moy peru
bantayan moy ti mahusay." 45 Káddemát ni Judas
ay ummadeni siya a pagdaka kánni Jesus, sakay
kinagi na, "Maistu," káttapos ay inámmuwan na
siya. 46 Kaya ten pákketa nen tolay hidi kánni Jesus
ay binalud di siya sakay dinikáp. 47 Peru en essa
ten disepulus na hidi ay binumagut ten áttak na
sakay tinigpas na en alipin nen kapunuwan nen
padi hidi, kaya naripas en bángbáng na. 48 Kinagi
ni Jesus ten tolay hidi, "Bakin dikáppánnák moy

a kumán a mágbabonu? Tehud kam pa a manga
tawid a áttak sakay garoti? 49 Kada-aldew ay
kedák ten Templo a magtoldu, peru awanák moy
dinikáp. Peru kailangan a mangyari en nakasulat
ten Kasulatan!”
50 Ginuminan en atanan nen disepulus hidi,
inwarak di ti Jesus.
51 Ummunud kánni Jesus en essa a binata a
nakabadu la ti lino. Hinagad siya nen katolayan,
52 peru gumminan siya sakay newarak na en badu
na a lino, kaya eklas siya a nággaginanán.

Inyatubeng Di ti Jesus ten Sanedrin (Mt. 26:57-68; Lu. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:13-14, 19-24)

53 Inyangay di ti Jesus ten bilay nen kapunuwan
nen padi hidi. Napisan haud en pinunu hidi nen
padi hidi, en pinunu hidi nen banuwan, sakay en
tagapagtoldu hidi nen Kautusan. 54 Ummunud
ti Pedro kánni Jesus peru adeyu la en distansiya
na. Nagtulos siya ten laguwerta nen bilay nen ka-
punuwan nen padi hidi, sakay nákpággetnud siya
ten magbantay hidi a magindu ten apoy. 55 Nadid,
en pinunu hidi nen padi hidi, sakay en buu a
Sanedrin ay magaryok hidi ti ibintang di kánni
Jesus, tánni tehud hidi a dahilan a mangpabunu
dikona. Peru awan hidi ti ketan a patunay.
56 Makpal a nagpatunay a nagkagi ti kakabuliyan
kontra kánni Jesus peru awan bi magkaparehu en
kinákkágí di.
57 Tehud a sangan a nagpatunay a nagkagi
ti kona háddi a kakabuliyan kontra kánni Jesus,
58 “Nasanig mi a kinagi na a, ‘Rábbaán ku en

Templo a ginamet ni tolay. Sakay ten luub nen tállu a aldew ay maggamiták ti bigu a templo a awan magamet ni tolay.' " 59 Peru awan padi nagkaparehu en kinákkagi di.

60 Tummaknág en kapunuwan nen padi hidi ten atubengán di sakay tinanung na ti Jesus, "Ánya makagi muwid ten kinákkagi di a kontra dikomu?" 61 Peru awan ti kákkagi ti Jesus, awan siya tummábbig. Kaya tinanung siya a ruway nen kapunuwan nen padi hidi, "Siko beman en Cristo, a Anak nen Mapagpala a Diyos?"

62 Tummábbig ti Jesus, "Sikán ngani. Ketan moy en Anak nen Tolay a mággetnud ten kawanan nen Makapangyariyan ten atanan. Ketan moy bi siya a dumemát a ked ten panganurin dilanget." 63 Pinisad nen kapunuwan nen padi hidi en badu na sakay kinagi na, "Awan tamon kailangan i tistiguwid! 64 Nasanig moy en kinagi na a siya ay Diyos! Ánya nadid i gustu moyid a gamitán tam dikona?"

Kinagi di a atanan a kailangan a bunuwán siya.

65 Sakay sinapulan di dán siya a pahirapan; linoktaban siya nen agum, pinángngássan di sakay sinássuntuk. Pinatukoy di pa ni deya i nangsuntukid dikona, sakay binulbug siya nen mágbantay hidi.

Impamen ni Pedro ti Jesus (Mt. 26:69-75; Lu. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

66 Nadid, ti Pedro ay ked ten laguwerta dikona dummemát en essa a alipin a bábbi nen kapunuwan nen padi hidi. 67 Netan na ti Pedro a magindu ten apoy kaya minalas na siya ti hustu

sakay tinanung na, “Awan beman kaguman ka ni Jesus a taga-Nazaret?” 68 Peru impamen ni Pedro, kinagi na, “Awanák ti tukoy sakay awan ku maintendiyan i kákkagi-kagiyán muwen.” Lummakad siya sakay ummangay ten lakdangan sakay nagtarakket en manok. 69 Netan dámman siya nen bábbi a alipin sakay kinagi na ten tolay hidi a ked haud, “Essa siya ten kákkagumanán hidi ni Jesus!” 70 Peru impamen dámman ni Pedro.

Kállipas nen sangan a minutu ay kinagi dámman nen tolay hidi a ked haud kánni Pedro, “Dyan mu dán ipamen a essa ka dikodi, taga-Galilea ka awan beman?”

71 Kinagi ni Pedro, “Isumpa ku, maski matayák awan ku matenggi i tolayid a iyán!” 72 Hustu bi a káttarakket a ruway nen manok. Naala-ala ni Pedro en kinagi ni Jesus dikona a pentállu na siya a ipamen bagu a magtarakket en manok ti pumenduwwa. Kaya nágsasangitán siya ti hustu.

15

Inyangay di ti Jesus kánni Pilato (Mt. 27:1-2, 11-14; Lu. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Ten kailawan ay pagdaka a nagipun-ipun en pinunu hidi nen padi hidi, en pinunu hidi nen banuwan, en tagapagtoldu hidi nen Kautusan sakay en agum a kaguman ten Sanedrin. Pinapungu di ti Jesus sakay inyangay di kánni Pilato. 2 Káddemát di haud ay tinanung ni Pilato ti Jesus, “Siko beman en Hari nen Judio hidi?”

Tummábbig ti Jesus, “Siko dán i nagkagiyid.”

3 Makpal a imbábbintang en pinunu hidi nen
padi hidi kánni Jesus. 4 Kaya tinanung siya
a ruway ni Pilato, “Bakin awan ka tumábbig?
Nasanig mu en kakpal nen ibábbintang di dikomu.”
5 Peru awan padi tumatábbig ti Jesus, kaya nagtaka
a tarud ti Pilato.

Hinatulan di ti Kamatayan ti Jesus (Mt. 27:15-26; Lu. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

6 Nadid, kada Piyesta nen Aldew nen Págtalib
ay mangpalaya ti Pilato ti essa a piresu. Ni deya
en piliyán nen tolay hidi ay siya i palayaán naid.
7 Ti panahunid a iyud ay tehud a pumáppiresu a
Barrabas en ngaran na. Kaguman siya ten ribeldi
hidi sakay nakabunu siya dikona tehud a kaguluwan. 8 Namagkaessa en katolayan a ummangay
kánni Pilato tánni ikagi di dikona a gamitán na
dámman en dati na a gággamitán. 9 Tinanung hidi ni
Pilato, “Gustu moy beman a palayaán ku en Hari
nen Judio hidi?” 10 Kinagi na iyud gapu tukoy ni
Pilato a sumeni la en pinunu hidi nen padi hidi
kaya inreklamu di ti Jesus. 11 Peru sinássulsulan
nen pinunu hidi nen padi hidi en tolay hidi a ti
Barrabas i kagiyán diyid a palayaán na. 12 Kaya
tinanung hidi a ruway ni Pilato, “Ánya i gustu
moyid a gamitán ku ti tolayiday a dáddulawán moy
a Hari nen Judio hidi?” 13 Impákraw nen tolay
hidi, “Ipaku siya ten kudus!” 14 Tinanung dammán
hidi ni Pilato, “Bakin, ánya beman i kasalanan
naid?” Peru lalu di pa a impákraw a, “Ipaku siya
ten kudus!” 15 Gustu ni Pilato a pagustuwan en
tolay hidi, kaya pinaluwas na ten págpiresuwan ti

Barrabas sakay pinahaplit na ti Jesus, káttapos ay inyatád na dikodi para ipaku di ten kudus.

Sinesti nen Sundalu hidi ti Jesus
(Mt. 27:27-31; Jn. 19:2-3)

16 Nadid, inyangay nen sundalu hidi ti Jesus ten laguwerta nen palasyu nen gubernador sakay pinaipun di haud en agum hidi a sundalu. 17 Sinulutan di ti Jesus ti inubi a malayon a alikábkáb. Nangalap hidi ti masaet a lanot sakay ginamet di a kurona sakay insulot di ten ulu na. 18 Sakay sinesti di siya a sinaluduwan kinagi di, "Mabuhay en Hari nen Judio hidi!" 19 Pináppakol di siya, linálloktaban sakay sinesti di a linuhudan. 20 Káttapos di siya a sinesti ay ineklas di en inubi a malayon a alikábkáb sakay insulot di en sadili na a badu, sakay inluwas di siya ta ipaku di dán ten kudus.

Impaku Di ti Jesus ten Kudus
(Mt. 27:3-44; Lu. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Nadid, natagbu di ten dilan ti Simon a gubwat ten uma na, taga-Cirene siya a ama de Alejandro ay ti Rufo. Impilit di a pinabáklay dikona en kudus ni Jesus. 22 Inyangay di ti Jesus ten lugar a nginaranan di a Golgota, gustu naid a kagiyán ay "Lugar ni bungu." 23 Sakay inátdenan di siya ti alak a tehud a halu a mira, peru awan na ininom. 24 Impaku di siya ten kudus sakay pinaghati-hatiyan di en badu na ten pamamagitan ni bunutan. 25 Alas nuwebi ten dimadimang dikona impaku di siya ten kudus. 26 Nesulat ten disunu nen kudus en nangakusaan di dikona, "En Hari nen Judio hidi." 27 Tehud bi hidi a impaku

a duwwa a tulisan a kasabay ni Jesus, essa ten kawanan na sakay essa bi ten kawiri na. 28 [Ti pangyayariyid a iyád ay natupad dán en nakasulat ten kasulatan a, “Imbilang di siya ten mágbabonu hidi.”]

29 Ináinsultu siya nen tolay hidi a magtalib sakay magwalingiwág hidi a kinagi di, “Ánya nadid? Siko bali i mangrábbaid ten Templo sakay gamitán mu a ruway ti tállu la a aldew? 30 Iligtas mu benid i sadili muwen! Umugsad ka ti kudusen!”

31 Sinesti bi siya nen pinunu hidi nen padi hidi sakay nen tagapagtoldu hidi nen Kautusan, kinagi di ten balang essa dikodi, “Inligtas na en agum a tolay peru awan na meligtas i sadili naen! 32 Ni ketan tam a umugsad ti kudusen i hari kanen ti Israel ay maniwala kitamon dikona a siya en Cristo!”

Sinesti bi siya nen duwwa a tulisan a kasabay na a nepaku ten kudus.

En Kákkatay ni Jesus
(Mt. 27:45-56; Lu. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Dikona tanghali dán ay nagdiklám en atanan a lugar hanggan ten alas tres ten apon. 34 Dikona alas tres dán ten apon ay pummákraw ti Jesus ti mabegsák, “Eloi, Eloi, Lema Sabachthani?” Gustu naid a kagiyán ay, “Diyos ku, Diyos ku, bakin pinabayanák mu?”

35 Nasanig iyud nen tolay hidi a ked haud kaya kinagi di, “Sanigán moy, dulawán na ti Elias.” 36 Tehud a essa a nagginan a nangalap ti damit a pamunas sakay binisa na iyud ti maapsot a alak. Káttapos ay inyálpet na ten ontok nen tákkán sakay

impasápsáp na kánni Jesus. Kinagi na, "Ilingán tam
benid ni dumemát ti Elias a máng-ugsad dikona."
37 Pummákraw ti Jesus ti mabegsák sakay káttapos
ay nabágsot dán en angás na.

38 Sakay napisad ten ditángnga na en mabagál a
kortina nen Templo, sapul ten disunu hanggan ten
dibábbi. 39 Mágtaknág en pinunu nen sundalu hidi
ten atubengán nen kudus. Netan na ni konya a
natay ti Jesus kaya kinagi na, "Tarud ngani a Anak
nen Diyos i tolayid a iddi!"

40 Tehud a mágtan-aw a sangan a bábbi ten adeyu,
kaguman de Maria Magdalena, Salome sakay ti
Maria a ina de Santiago sakay ti Jose. 41 Sapul pa
ti Galilea ay nákkuyoyug dán hidi kánni Jesus sakay
nagserbi hidi dikona. Ked bi haud en agum hidi a
bábbi a nákkuyug dikona ti Jerusalem.

En Páglábbáng kánni Jesus
(Mt. 27:57-61; Lu. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

42-43 Dikona mágga-aapon dán ay dummemát ti
Jose a taga-Arimatea. Essa siya a igággalang a
miyembru nen Sanedrin, maguray bi siya ten
káddemát nen pághari nen Diyos. Nadid gapu
aldew tenhud nen pághanda di ten Aldew nen
Káimang ay binegsákkan na en isip na a ummangay
kánni Pilato para agidán na en bangkay ni Jesus.
44 Nagtaka ti Pilato dikona nabareta na a natay
dán ti Jesus. Pinadulaw na en pinunu nen sundalu
hidi sakay tinanung na ni tatarudan. 45 Dikona
a matukuyan na ten pinunu a talaga a patay dán
siya ay pinayagan na ti Jose a alapán en bangkay
ni Jesus.

46 Dikona medibábbi ni Jose en bangkay ni Jesus ay binalutan na ten damit a lino a binali na. Káttapos ay inlábbáng na ten kuweba a batu. Impagulung na en dikál a batu a nangtakláb di ten pintuwan nen páglábbángngan. 47 Netan de Maria Magdalena sakay ti Maria a ina ni Jose en nánglábbángngan kánni Jesus.

16

Nabiyag a Ruway ti Jesus
(Mt. 28:1-8; Lu. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

1 Nadid, kállipas nen Aldew nen Káimang, de Maria Magdalena, ti Maria a ina ni Santiago sakay ti Salome ay namali hidi ti págpasárrub a idátton di ten bangkay ni Jesus. 2 Dikona sumikat en aldew ten Simba ay ummangay hidi ten nánglábbángngan kánni Jesus. 3 Peru mamagtanungan hidi, “Deya wád mángpagulungid ten batu a nakatakáp ten pintuwan nen páglábbángngan?” 4 Tunay ti kadikál en batu. Peru dikona tuman-aw hidi ay negulung dán en batu. 5 Dikona summáddáp hidi disalad ay nagtaka hidi gapu naketa hidi ti essa a lállaki a nakabadu ti malayon a mapudew a mággetnud ten danág ten kawanan.

6 Sakay kinagi nen lállaki, “Dyan kam manteng, aryokán moy ti Jesus a taga-Nazaret, en impaku ten kudus. Awan siya háddi, biniyag siya a ruway nen Diyos! Ilingán moy i nángdáttonan diyen dikona. 7 Kaya kammoy dán ibareta moy ten disepulus na hidi lalu kánni Pedro. Kagiyán moy a, ‘Mágdipalongu siya dikomoy ti Galilea. Ketan moy siya haud a kona ten kinagi na dikomoy.’ ”

8 Lummuwas hidi ten páglábbángngan sakay
nággaginanán hidi a lummakad, magpágpág hidi
sakay magulu en isip di. Awan hidi ti ingkagi a
ányaman maski kándeya gapu ten ánteng di.

En Atakdug a Págtapos nen Maganda a Bareta ayun kánni Marcos

Pummeta ti Jesus kánni Maria Magdalena (Mt. 28:9-10; Jn. 20:11-18)

9 [Nadid, dikona a nabiyag a ruway ti Je-
sus ten kaldiwan nen Simba ay ti Maria Mag-
dalena en purumeru a pinumetaan na. Siya
en bábbi a nangibutan ni Jesus ten pittu a di-
monyo. 10 Ummangay siya ten disepulus hidi
ni Jesus, dinemáttan na hidi a malungkut sakay
mágsasangitán. Imbareta na dikodi en netan na.
11 Peru awan hidi maniwala dikona kagiyán ni
Maria a biyag ti Jesus sakay pummeta dikona.]

Pummeta ti Jesus ten Duwwa a Disepulus (Lu. 24:13-35)

12 Káttapos ay pumumeta bi ti Jesus ten duwwa
a disepulus a pasiyaan a maglakad a patamu
ti baryu, peru iba en idsura ni Jesus tenhud.
13 Nagsoli hidi sakay imbareta di ten kakagu-
manan di hidi en nangyari, peru awan hidi nani-
wala.

Pummeta ti Jesus ten Sapulu ay ti Essa (Mt. 28:16-20; Lu. 24:36-49; Jn. 20:19-23; Gamet 1:6-8)

14 Sakay pummeta ti Jesus ten sapulu ay ti essa
a disepulus mentras a kuman hidi. Nagsarantaan
na hidi gapu ten awan di pánniwala dikona sakay

ten káttug nen ulu di, gapu awan hidi naniwala ten naketa hidi dikona a biyag ngani siya.

15 Sakay kinagi ni Jesus dikodi, “Angay kam ti
buuwid a mundu, ipangaral moy en Maganda a
Bareta ten atanan a tolay. 16 En atanan a sumam-
palataya sakay magpabinyag ay maligtas, peru
en awan sumampalataya ay maparusaan. 17 En
sumampalataya hidi ay átdenan ti kapangyariyan
a maggamet ti himala: ten pamamag-itan nen
ngaran ku ay magpalakad hidi ti dimonyo sakay
makapagupos ti iba-iba a upos. 18 Awan hidi
maaánya maski ni mangkáppot hidi ti biklat oni
makainom ti ilu. Sakay magpiyya en tehud hidi a
saket a tupuwan di ten lima di.

En Kássoli ni Jesus Dilanget (Lu. 24:50-53; Gamet 1:9-11)

19 Nadid káttapos nen Panginoon a Jesus a
nákpágguron ten disepulus hidi, ay indisunu siya
dilanget sakay nággetnud ten kawanan nen Diyos.
20 Summunud ngani en disepulus na hidi a nan-
garal ten atanan a lugar. Sakay tinulungan hidi
nen Panginoon, pinatunayan na ten tolay hidi
a tarud en ipangaral di gapu ten himala hidi a
ingkaluub na dikodi.

En Aperet a Págtapos nen Maganda a Bareta ayun kánni Marcos

[(9) Ummangay en bábbi hidi kánni Pedro sakay
ten kaguman na hidi, sakay insaysay di en atanan
a nakagi dikodi. (10) Káttapos ay inutusan ni
Jesus en disepulus na hidi a ipangaral ten atanan
a suluk ni munduwiday en banal sakay biyag a
awan ti katapusan a bareta nen kaligtasan.]

En Maganda A Bareta Biblia
New Testament in Paranan (RP:prf:Paranan)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Paranan)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
Printed book ISBN 9789712910227

The New Testament

in Paranan

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
All rights reserved.

2014-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
66e06b73-4ffa-576e-b764-3197aa73a74e